

FAGFORBUNDET

Hefte 3

Sak 4

Beretning 2017–2022

Yrkesseksjon samferdsel og teknisk

Innhold

Beretning 2017–2022 – Yrkesseksjon samferdsel og teknisk	4
Styret i Yrkesseksjon samferdsel og teknisk 2017–2022	5
Seksjonens representanter i arbeidsutvalget, forbundsstyret og landsstyret 2017–2022	6
Møtevirksomhet	7
Seksjonsadministrasjon	8
Økonomisk beretning 2017–2022	9
Seksjonens hovedlinjer 2017-2021	10
Det nye arbeidslivet	10
Kompetanse, utdanning og rekruttering	11
Helse, miljø og sikkerhet	13
Forvaltning av fellesskapets verdier	14
Verving, aktivisering og beholde medlemmer	14
Organisatorisk arbeid	14
Informasjonsformidling	16
Prioriterte områder 2017–2022	18
Brann, redning og forebygging	18
Dyrepleiere og klinikkassistenter	23
Byggdrift og eiendomsforvaltning	26
Renhold og vaskeri	29
Renovasjon	32
Vann og avløp	35

Park og grøntansatte	37
Samfunnsplanleggere, tekniske saksbehandlere og ingeniører	40
Kollektivtrafikken	43
Trafikkbetjener	45
Transport, produksjon og distribusjon	46
Vedlegg – Relevante fagutdanninger	49

Beretning 2017–2022

– Yrkesseksjon samferdsel og teknisk

Seksjonsstyrets beretning tar for seg perioden fra forrige landskonferanse i november 2017 og frem til årets landskonferanse i november 2022.

Per mai 2022 har Yrkesseksjon samferdsel og teknisk 86062 medlemmer totalt, hvor 44822 er yrkesaktive medlemmer.

År/Ant. medl.	01.04.05	01.04.09	01.03.13	01.05.17	01.05.22
Fagforbundet	288 633	306 820	331 963	356 489	400 292
Yrkesseksjonen totalt	63 136	66 568	69 093	70 896	86 062
Yrkesseksjonen yrkesaktive	41 149	40 991	40 504	39 947	44 822

Styret i Yrkesseksjon samferdsel og teknisk 2017–2022

Seksjonsstyret har i perioden 2017–2022 bestått av:

Verv	Navn	Fylke	Yrke
Leder	Stein Gulbrandsen	Vognfører	Oslo
Nestleder	Ingunn R. Jacobsen	Frisør	Vestland
Styremedlem	Rita H. Nilssen	Gartner	Nordland
Styremedlem	Trond Evertsen	Renovatør	Troms
Styremedlem	Ann-Elisabet W. Sandvold	Renholder	Vestland
Styremedlem	Ove Andreas Solberg	Bussjåfør	Viken
Styremedlem*	Morten Olsen	Yrkessjåfør	Oslo

Verv	Navn	Fylke	Yrke
Varamedlem**	Bjørn Olav Andreassen	Driftsoperatør	Viken
Varamedlem	Lill-Marit Overvik Fallrø	Brannkonstabel	Trøndelag
Varamedlem	Lars Ole Beichmann	Trafikkbetjent	Oslo
Varamedlem	Janike Rype	Samfunnsplanlegger	Troms
Varamedlem	Jarle Hagen	Byggdrifter	Rogaland
Varamedlem***	Odd Arne Hartvigsen	Terminalarbeider	Trøndelag

* Morten Olsen tiltrådte seksjonsstyret i Yrkesseksjon samferdsel og teknisk ved sammenslåingen av Postkom og Fagforbundet 1. januar 2020.

** Bjørn Olav Andreassen har som første varamedlem til seksjonsstyret i Yrkesseksjon samferdsel og teknisk møtt fast på styremøtene.

*** Odd Arne Hartvigsen har vært personlig vara for Morten Olsen i seksjonsstyret for Yrkesseksjon samferdsel og teknisk.

Seksjonens representanter i arbeidsutvalget, forbundsstyret og landsstyret 2017–2022

Arbeidsutvalget

Representant: Stein Guldbrandsen

Forbundsstyret

Representant: Stein Guldbrandsen

Vararepresentant: Ingunn R. Jacobsen

Landsstyret

- Stein Guldbrandsen
- Ingunn R. Jacobsen
- Rita H. Nilssen
- Trond Evertsen
- Ann-Elisabet W. Sandvold
- Ove A. Solberg
- Bjørn Olav Andreassen

Møtevirksomhet

Gjennom perioden har det vært lagt opp til åtte møter årlig i seksjonsstyret. Frem til nedstengingen som fulgte av koronautbruddet i mars 2020 ble disse, med noen få unntaksvise telefonmøter, avholdt fysisk i Oslo.

Etter nedstengingen gikk det ikke lang tid før videomøter via Teams ble den nye normalen. Dette representerte naturlig nok en begrensning for arbeidet i seksjonsstyret, men det ga også den lærdommen at vi kan og i mange tilfeller bør jobbe på andre måter. Eksempelvis var det i den første uoversiktlige perioden etter nedstengingen ukentlige digitale møter med lederne av seksjonen i forbundsregionene. Dette var svært nyttig, og denne erfaringen har vi tatt med oss videre i arbeidet.

Etter hvert som nedstenging og hjemmekontor ble den nye normalen for mange har de digitale møtene med lederne av seksjonen i forbundsregionene blitt avholdt annen hver uke. Tidligere ble disse møtene avholdt en gang i måneden i form av telefonmøter, og foruten at møtefrekvensen nå har gått opp ser vi at videomøter gir en helt annen dynamikk. Bruk av videomøter muliggjør også at vi kan invitere inn eksterne deltakere til å innlede på ulike aktuelle tema.

Gjennom perioden har det vært noen faste saker til behandling under styremøtene i seksjonen:

- Nytt siden sist (Styremedlemmenes aktivitet knyttet til seksjonen siden forrige møte)
- Referat fra møtene med seksjonens ledere i forbundsregionene
- Protokoller fra seksjonen i forbundsregionene
- Orienteringssaker
- Referatsaker

Andre saker som har vært til behandling under styremøtene i seksjonen er blant annet:

- Høringer
- Medlemsutvikling
- Budsjett og regnskap
- Årsberetninger
- Mål- og tiltaksplaner
- Oppnevning av faggrupper
- Søknader og bevilgninger
- Kåringer

Seksjonsadministrasjon

Seksjonsadministrasjonen består per mai 2022 av:

- Fagleder Jarle Kristoffersen
- Administrasjonssekretær Kristine Dahlen
- Kommunikasjonsrådgiver Camilla Bendixen
- Rådgiver Mette K. Haugen
- Rådgiver Bendik Flomstad
- Rådgiver Torgeir Holm
- Rådgiver Erling A. Wold
- Rådgiver Olav Strømmen

Det har i løpet av perioden vært noen utskiftninger i seksjonsadministrasjonen. Av de som var med ved inngangen av perioden gikk rådgiver Anne-Mari Samskott til Yrkesseksjon helse og sosial fra januar 2019, og mangeårig avdelingsleder Gry Helene Bjørnstad gikk til Legeforeningen fra mars samme år. De som har kommet til i løpet av perioden er rådgiver Torgeir Holm fra juni 2019, rådgiver Erling A. Wold fra januar 2020 og rådgiver Olav Strømmen fra august 2020.

Økonomisk beretning 2017–2022

Seksjonens årlige budsjetter er en del av Fagforbundets regnskap og inngår i regnskapene som blir lagt frem for Landsstyret hvert år. Seksjonens faglige og økonomiske regnskap som legges frem for Landskonferansen viser seksjonsstyrets overordnede bevilgning og disponering av midlene gitt av Landsstyret. Seksjonsstyret disponerer midler til tiltak som skal gjennomføres sentralt. I tillegg bevilges det årlig et tilskudd til yrkesfaglig aktivitet i forbundsregionene. Disse midlene inngår i budsjettet til seksjonen sentralt, men disponeres fritt av forbundsregionene til formålet. Lønnskostnader til seksjonsadministrasjonen er ikke tatt med i denne beretningen. Det skyldes at seksjonsstyret ikke har noen innvirkning på disse.

	2018	2019	2020	2021
Seksjonsstyret	763 135	633 713	270 265	294 350
Faggrupper	869 112	661 862	195 970	300 820
Yrkesfaglige tiltaksmidl.	4 139 042	3 881 509	1 129 290	1 267 553
Yrkesfaglige tiltaksmidl. til forbundsreg.	2 142 999	2 204 203	2 219 001	2 263 377
Totalt	7 914 288	7 381 287	3 814 527	4 126 100

Seksjonens hovedlinjer 2017-2021

Under seksjonens landskonferanse i november 2017 ble det vedtatt hovedlinjer for seksjonens arbeid for perioden 2017–2021 med følgende hovedområder:

- Det nye arbeidslivet
- Kompetanse, utdanning og rekruttering
- Helse, miljø og sikkerhet
- Forvaltning av fellesskapets verdier
- Verving, aktivisering og beholde medlemmer
- Organisatorisk arbeid
- Informasjonsformidling

Hovedlinjene har i perioden angitt retning for seksjonens arbeid på alle tre nivå – sentralt, forbundsregionene og fagforeningene. I tillegg til å ta utgangspunkt i seksjonens hovedlinjer, har seksjonens årlige mål- og tiltaksplaner vært forankret i forbundets prinsipp- og handlingsprogram vedtatt av landsmøtet i 2017 og de årlige strateginotatene vedtatt av landsstyret.

Det nye arbeidslivet

Dette hovedområdet har i stor grad handlet om hvordan tjenestene organiseres, digitaliseringen vi ser innenfor seksjonens tjenesteområder og utviklingen vi ser med hensyn til at en stadig større andel av befolkningen tar utdanning på universitets- og høyskolenivå.

Ved ulike former for omstilling er seksjonens hovedoppgave å bidra med yrkesfaglig argumentasjon. I perioden 2017-2022 har seksjonen hatt et godt samarbeid med forbundets omstillingsenhet, og har bidratt med yrkesfaglig argumentasjon i flere saker hvor de har bistått uteapparatet – blant annet i forbindelse med Veireno-skandalen i Oslo, og i forbindelse med konkursen i RenoNorden hvor svært mange kommuner brått sto uten noen som kunne stå for innhenting av avfall. Foruten organisering av renovasjonsbransjen har seksjonen hatt et særlig fokus på kollektivbransjen hvor det har blitt arbeidet for å ta den fylkeskommunale busstransporten tilbake i egen regi.

Fagforbundets satsing på å rekruttere medlemmer med universitets- og høyskoleutdanning har pågått i en årrekke, og seksjonen har vært en aktiv bidragsyter i dette arbeidet på flere måter. Som et ledd i seksjonens arbeid på dette området tok seksjonen høsten 2017 initiativ til å etablere et studentkontor med en studentkontakt ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) i Trondheim. Hensikten var å være synlig i studiemiljøet og verve ingeniørstudenter. Dette arbeidet la grunnlaget for og har senere blitt tatt inn i Fagforbundets studentprosjekt som følges opp av det sentrale ungdomsutvalget.

I 2018 publiserte Fagbladet etter innspill fra seksjonen temaheftet «[Digital omstilling](#)». Foruten å vise hvordan digitaliseringen slår inn og utspiller seg på de ulike tjenesteområdene ble det i temaheftet vektlagt viktigheten av at de ansatte blir gitt reell mulighet til medvirkning når digitale løsninger og ny teknologi skal tas i bruk. Slik sett skiller ikke digital omstilling seg fra andre former for omstilling som vi kjenner godt fra tidligere.

Ved nedstengingen av Norge i mars 2020 som en følge av utbruddet av koronapandemien var det stor usikkerhet blant våre medlemmer. Den første innledende fasen var preget av et intensivt arbeid for å sikre at flere av tjenesteområdene slik som renhold, vann og avløp, renovasjon og kollektivtrafikken, fikk status som kritiske samfunnsfunksjoner. Utover at dette ga medlemmene innenfor disse tjenesteområdene rett til barnepass under gitte forutsetninger, bidro dette til en større verdsetting av tjenesteområdene – spesielt renhold som opplevde en renessanse med hensyn til status. Den første innledende fasen synliggjorde også at tjenester i egen regi øker beredskapsevnen ved at dette gir fleksibilitet med hensyn til omplassering av personell til der det er behov for ekstra hender. Dette har gitt oss nok et argument for å beholde og ta tilbake offentlige tjenester i egen regi. Da den første røyken hadde lagt seg og myndighetene gradvis åpnet opp igjen etter den første nedstengingen, tok seksjonen del i utviklingen av smittevernveiledere som skulle sikre et forsvarlig smittevern både for yrkesutøvere og brukere av tjenestene. Dette gjaldt blant annet frisørbransjen og kollektivtrafikken.

I 2021 utarbeidet seksjonen argumentasjonsheftet «Drift og utvikling med egne ansatte». Dette er en samling av faglig argumentasjon for å drive flere av tjenesteområdene med egne ansatte. Heftet inneholder eksempler og erfaringer fra tjenesteområder som på forskjellig vis merker press i form av konkurranseutsetting eller oppsplitting av tjenestene. Det ble også utviklet en egen nettside for materialet, slik at det kan være levende og oppdateres i takt med utviklingen i tjenesteområdene.

I april 2022 avholdt seksjonen i samarbeid med forbundets omstillingsenhet en konferanse hvor temaet, med utgangspunkt i drift og utvikling med egne ansatte, var felles utfordringer og løsninger i post- og godstransporten, renovasjonsbransjen og kollektivbransjen. I tillegg til temaet drift med egne ansatte var man innom tema som arbeidslivskriminalitet, sosial dumping, partssamarbeid og mulighetene som ligger i politisk påvirkningsarbeid.

Kompetanse, utdanning og rekruttering

Dette hovedområdet har i stor grad handlet om å bidra til økt kvalitet i tjenestene, blant annet gjennom ulike yrkesfaglige tilbud som kurs og konferanser, gjennom videregående utdanning innenfor fag- og yrkesopplæringen eller høyere yrkesfaglig utdanning innenfor fagskolenivået.

Seksjonen har i perioden brukt vesentlige ressurser på deltakelse i de faglige rådene underlagt Utdanningsdirektoratet. Dette er rådgivende organ for utdanningsmyndighetene som skal fremme arbeidslivets behov og synspunkter overfor myndighetene. Rådene bidrar til å utvikle fag- og yrkesopplæringen innenfor de respektive fagene og tilgrensende fagområder. De er derfor viktige arenaer for påvirkning av utdanningsløpene innenfor fag- og yrkesopplæringen.

Pr. mai 2022 er seksjonen representert i følgende faglige råd:

- Faglig råd for bygg- og anleggsteknikk
  - Varamedlem: Olav Strømmen
- Faglig råd for frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign
  - Faste medlemmer: Eva Sharp og Janne O. Fraas
  - Varamedlemmer: Jarle Kristoffersen og Vivian Jacobsen
- Faglig råd for håndverk, design og produktutvikling

- Faste medlemmer: Petter Helland Hansen og Rakel Berge
- Varamedlemmer: Mari Røsjø og Elise Henden
- Faglig råd for teknologi- og industrifag
  - Fast medlem: Bendik Flomstad
  - Varamedlem: Roy Rindal

I august 2018 publiserte Fagbladet etter innspill fra seksjonen temaheftet «Fag i endring». Dette tok utgangspunkt i den da pågående fagfornyelsen. Heftet viste utviklingen i fag relevante for tjenesteområdene innenfor seksjonens ansvarsområde, samt viktigheten av å rekruttere ungdom til fagene.

Fagfornyelsen er navnet på prosessen med å utvikle og innføre nye læreplaner i Kunnskapsløftet. Den innebar at både innholdet i utdanningene og strukturen i utdanningsløpet skulle forbedres, samt at alle læreplaner skulle revideres. Dette arbeidet tok seksjonen del i både gjennom deltakelse i de faglige rådene og gjennom deltakelse i læreplangruppene for følgende læreplaner:

- Vg2 kjemiprosess- og laboratoriefag
- Vg3 byggdrifterfaget
- Vg3 renholdsoperatørfaget
- Vg3 feierfaget
- Vg3 gjenvinningsfaget
- Vg3 vaskerifaget
- Vg3 yrkessjåførfaget
- Vg3 frisørfaget
- Vg3 maske- og parykkmakerfaget

Som et ledd i fagfornyelsen ble det høsten 2020 og våren 2021 gjennomført høring av nye læreplaner for Vg2 og Vg3. I den forbindelse avga seksjonen høringssvar til følgende læreplaner:

- Vg2 kjemiprosess- og laboratoriefag
- Vg2 transport og logistikk
- Vg2 anleggsgartner og Vg3 anleggsgartnerfaget
- Vg2 anleggsteknikk og Vg3 anleggsrørleggerfaget
- Vg3 byggdrifterfaget
- Vg3 renholdsoperatørfaget

- [Vg3 feierfaget](#) (navn endret til Vg3 brannforebyggerfaget)
- [Vg3 gartnerfaget](#)
- [Vg3 gjenvinningsfaget](#)
- [Vg3 vaskerifaget](#)
- [Vg2 kjemiprosess- og laboratoriefag](#) og [Vg3 kjemiprosessfaget](#)
- [Vg3 yrkessjåfør](#)

Ettersom seksjonen har oppfølgingsansvar for et stort antall fag (se vedlegg) som Fagforbundet har eierinteresser i, var det nødvendig å gjøre prioriteringer med hensyn til hvilke læreplaner som det ble avgitt høringsvar til. Denne prioriteringen ble gjort i samråd med seksjonsstyret ut fra en vurdering av kapasitet i seksjonsadministrasjonen og kompetanse tilknyttet seksjonen gjennom faggrupper og øvrige nettverk.

Foruten å bruke mye ressurser knyttet til arbeidet med fagfornyelsen har seksjonen arbeidet med å synliggjøre fag innen seksjonens ansvarsområde som en attraktiv inngangsport til arbeidslivet. Som et ledd i dette arbeidet hadde seksjonen stand under Yrkes-NM 2018 hvor både kjemiprosessfaget og byggdrifterfaget var visningsfag. På grunn av nedstengingen som fulgte av koronautbruddet i mars 2020 ble Yrkes-NM dette året utsatt – først til høsten 2021 og deretter til høsten 2022. Dette førte til at Yrkes-NM kom tett på både Fagforbundets landsmøte og seksjonens landskonferanse. Seksjonen tok derfor initiativ til en felles digital kampanje for seksjonene og Fagforbundet Ung med lansering i forbindelse med landskonferansene 1.-3. november. Hovedmålgruppen for kampanjen er ungdomsskoleelever i 9. og 10. klasse som står foran et utdanningsvalg, og gjennom kampanjene vil fire av fagene innenfor seksjonens ansvarsområde synliggjøres; kjemiprosessfaget, byggdrifterfaget, gartnerfaget og brannforebyggerfaget. Kampanjen vil gå i sosiale medier gjennom november og første halvdel av desember. Bakgrunnen for at vi valgte å kjøre en digital kampanje var at vi gjennom dette vil kunne nå langt flere enn vi ville gjort gjennom å ha stand under Yrkes-NM.

Helse, miljø og sikkerhet

Dette hovedområdet har i stor grad handlet om å fremskaffe og formidle kunnskap om arbeidsmiljøutfordringene innenfor seksjonens tjenesteområder, samt gi informasjon om preventive tiltak som kan bidra til å redusere risiko for arbeidsrelatert skade og sykdom

En viktig oppgave for seksjonen har vært oppdatering og utvikling av HMS-relatert brosjyre- og videomateriell. Eksempelvis er det i samarbeid med Feiermesternes landsforening utarbeidet en [sikkerhetshåndbok for brannforebyggere](#), og det er i samarbeid med LO Media produsert en [video som tar opp utfordringer knyttet til det psykososiale arbeidsmiljøet ved dyreklinikkene](#).

Videre har seksjonen deltatt i to forskningsprosjekter som skal bidra til kunnskap om medlemmenes arbeidsmiljøutfordringer. Det ene er et forskningsprosjekt i regi av Kreftregisteret og Statens arbeidsmiljøinstitutt STAMI som skal gi økt kunnskap om [kreftrisikoen som er knyttet til brann- og redningspersonells arbeid i røyk](#), samt økt kunnskap om tiltak som kan redusere denne risikoen. Det andre er et forskningsprosjekt i regi av STAMI som tar sikte på å [avdekke hvilken risiko eksponering for biologisk materiale utgjør](#) for de som arbeider innenfor såkalte grønne yrker innen både vannbransjen og renovasjonsbransjen.

Forvaltning av fellesskapets verdier

Dette hovedområdet har, foruten å handle om å synliggjøre det store vedlikeholdsetterslepet i den offentlige infrastrukturen (vei, bygningsmasse, vann- og avløp), i stor grad handlet om å synliggjøre hvordan klimaendringene påvirker medlemmene innenfor seksjonens tjenesteområder, samt hvilken rolle de med deres fagkompetanse har i det grønne skiftet og overgangen til en sirkulær økonomi.

Seksjonen har gjennom perioden satt søkelys på vedlikeholdsetterslepet i den offentlige infrastrukturen i forbindelse med den årlige fremleggningen av forslag til statsbudsjett for etterfølgende år. Utfordringen er at det forutsettes at dette dekkes over rammeoverføringerne til kommunene. Derfor må vedlikeholdsetterslepet prioriteres politisk lokalt.

I 2020 publiserte Fagbladet etter innspill fra yrkesseksjonene temaheftet «Kommuner i beredskap». Dette temaheftet tok utgangspunkt i den sentrale rollen kommunen har som beredskapsaktør når kriser oppstår – enten de er menneskeskapte eller naturskapte. Videre ble det synliggjort viktigheten av at det planlegges for og øves på å håndtere kriser, samt hvilken rolle ulike yrkesgrupper og frivilligheten har i et beredskapsperspektiv – både alene og i samspill med andre.

Verving, aktivisering og beholde medlemmer

Arbeidet med å verve, aktivisere og beholde medlemmer er ikke seksjonens hovedoppgave, men medlemsundersøkelsene viser at medlemmene synes relevante kurstilbud og informasjon om eget fag og yrke er viktig. Det yrkesfaglige og yrkespolitiske arbeidet må derfor antas å ha en vervende effekt. Seksjonen har derfor utviklet og tilbudt medlemmene gode yrkesfaglige tilbud som konferanser, webinarer og digitale kurs. Utover dette har seksjonen synliggjort resultatene som er oppnådd gjennom det yrkesfaglige og yrkespolitiske arbeidet.

Organisatorisk arbeid

Faggruppearbeid

Gjennom hele perioden har seksjonen hatt faggrupper bestående av yrkesaktive medlemmer oppnevnt av det nasjonale seksjonsstyret for en periode på to år. Hensikten med oppnevning av faggrupper har vært å jobbe mest mulig målrettet med saker knyttet til yrkesgruppene innenfor seksjonens ansvarsområde. Faggruppene har møttes 2–5 ganger i året, og har vært rådgivende overfor både seksjonsstyret og seksjonsadministrasjonen. Utover dette har faggruppene medlemmer representert seksjonen i ulike råd, utvalg og komiteer. Faggruppemedlemmene har i tillegg fått tilbud om å delta på konferanser og andre faglige arrangement som har vært relevante for faggruppene og seksjonens arbeid. Faggruppene er en svært sentral ressurs i det yrkesfaglige og yrkespolitiske arbeidet. Samtidig er de ressurskrevende å følge opp – både økonomisk og administrativt. Innenfor de økonomiske rammene og de administrative ressursene seksjonen er tildelt, er derfor kapasiteten til å kunne drifte faggrupper begrenset til rundt ti aktive faggrupper.

Pr. mai 2022 har Yrkesseksjon samferdsel og teknisk oppnevnt følgende faggrupper:

- Faggruppen for byggdrift og eiendomsforvaltning
- Faggruppen for renhold og vaskeri
- Faggruppen for brann, redning og forebygging
- Faggruppen for vann og avløp
- Faggruppen for renovasjon
- Faggruppen for park og grøntansatte
- Faggruppen for kollektivtrafikken
- Faggruppen for trafikkbetjener
- Faggruppen for transport, produksjon og distribusjon
- Faggruppen for dyrepleiere og klinikkassistenter

Internasjonalt samarbeid

Fagforbundet er medlem av en rekke internasjonale samarbeidsorganisasjoner og seksjonen har oppfølgingsansvar for følgende samarbeid:

- ITF, ETF og NTF – Fagforbundet er medlem av International Transport Workers' Federation (ITF), European Transport Workers' Federation (ETF) og Nordiska Transportarbetarefederationen (NTF). I perioden 2017-2022 har ikke seksjonen møtt fast i møter knyttet til dette samarbeidet, men senest i mai 2022 deltok seksjonsleder Stein Guldbrandsen og faggruppeleder Ola Floberg på ETF-kongressen som ble avholdt i Budapest, Ungarn.
- EPSU – Fagforbundet har i landsmøteperioden 2017-2022, som medlem av European Public Service Union (EPSU), deltatt på møtene i EPSUs Standing Committee for Utilities (allmennyttige verk) ved seksjonsleder Stein Guldbrandsen. I tillegg har Fagforbundet vært representert v/Dag Skaseth i EPSU firefighters Network som har satt et særlig søkelys på omstillinger og nedskjæringer i brann- og redningstjenesten.
- NOFS – Forbundene i Norden møtes regelmessig i Norden Offentliganställdas Fackliga Samorganisation (NOFS). Referansegruppen for allmennyttige verk er delt inn i tre ekspertgrupper; energi, renovasjon og vann og avløp. Fagforbundet har vært representert i NOFS renovasjon med styremedlem Trond Evertsen og NOFS Vann med faggrupped medlem Pål Bergly Østre. I tillegg har ansvarlig rådgiver Bendik Flomstad deltatt på møtene.
- UNI – Fagforbundet er medlem i UNI Europa Hair and Beauty og møter gjennom dette i EUs sosiale dialog for frisører. I perioden 2017-2022 har Janne Ottersen Fraas og Vivian Jakobsen fra Frisørenes fagforening representert Fagforbundet i dette samarbeidet.
- NFU – Fagforbundet er medlem i den nordiske unionen for frisører. I perioden 2017-2022 har

Janne Ottersen Fraas og Vivian Jakobsen fra Frisørenes fagforening representert Fagforbundet i dette samarbeidet. I tillegg har Fagforbundet vært representert under NFUs konferanser som avholdes annethvert år.

- SUN – Fagforbundet er medlem i Service- og tjenstebranschens Union (SUN). I perioden 2017–2022 har seksjonsleder Stein Gulbrandsen representert Fagforbundet i SUNs hovedstyre, og styremedlem Ann-Elisabet W. Sandvold har representert Fagforbundet i SUNs bransjestyrer for byggdrift og renhold. Fagforbundet har også vært representert ved seksjonens faggrupper under SUNs bransjekonferanser for renhold og byggdrift.
- KNS – Fagforbundet er medlem av Kommunalanställdas nordiska samarbete (KNS) som annethvert til hvert tredje år arrangerer ulike yrkeskonferanser – deriblant konferanse for brann- og redningspersonell hvor medlemmer av seksjonens faggruppe og Norsk brann- og redningsforum har representert Fagforbundet.
- ICU – Fagforbundet er medlem av International Confederation of Chimney Sweeps Trade Unions (ICU). Seksjonen har i perioden 2017-2022 representert Fagforbundet i ICU-styret, først ved ansvarlig rådgiver Jarle Kristoffersen, og fra 2020 faggruppemedlem Beate Nyheim.

Informasjonsformidling

Dette hovedområdet har handlet om å spre kunnskap om Fagforbundets politikk på områder som berører seksjonens tjenesteområder, samt gi medlemmene innenfor seksjonens ansvarsområde kjennskap til politiske prosesser og beslutninger som påvirker deres yrkesutøvelse. I dette arbeidet benyttes [yrkessidene på nettsiden](#), [Facebook-sider](#) og nyhetsbrev.

Nedenfor er en oversikt over Facebook-sidene seksjonen har etablert. På sidene deles relevant fagstoff og det synliggjøres hva Fagforbundet jobber med for medlemmene innen hvert område. Den store fordelen med disse sidene er at seksjonen når ut til mange medlemmer og raskt kan få tilbakemelding om hvor mange vi når og hvilke saker som engasjerer.

Totalt har Facebook-sidene våre om lag 7500 følgere:

- [Fagforbundet – for ansatte innen brann, redning og forebygging](#) (ca. 2 200 følgere)
- [Fagforbundet – for ansatte innen byggdrift og eiendomsforvaltning](#) (ca. 500 følgere)
- [Fagforbundet – for dyrepleiere og klinikkassistenter](#) (ca. 725 følgere)
- [Fagforbundet – for ansatte i kollektivtrafikken](#) (ca. 150 følgere)
- [Fagforbundet – for renholdere og vaskeriansatte](#) (ca. 3 200 følgere)
- [Fagforbundet – for ansatte innen renovasjon](#) (ca. 500 følgere)
- [Fagforbundet – for ansatte innen vann og avløp](#) (ca. 450 følgere)

Seksjonens nyhetsbrev har gjennom perioden vært utsendt månedlig og har inneholdt medlemsrelevant informasjon. Det har gått ut til om lag 90 abonnenter – i hovedsak seksjonens faggruppe-medlemmer og lederne av seksjonen i forbundsregionene. Denne nyhetsbrevløsningen har hatt

flere svakheter. Den har blant annet vært basert på at lederne av seksjonen i forbundsregionene har videresendt nyhetsbrevet til fagforeningene og at fagforeningene har videresendt det til seksjonens medlemmer i fagforeningene. I tillegg har det ikke vært mulig å selv melde seg på eller av nyhetsbrevet. Det er i første halvår 2022 derfor igangsatt et arbeid for å gå over til en ny nyhetsbrevløsning som sikrer flere abonnenter og at nyhetsbrevet sendes direkte til abonnentene uten å være avhengig av å gå via forbundsregionene og fagforeningene. Den nye nyhetsbrevløsningen muliggjør også at man selv kan starte og avslutte abonnementet på nyhetsbrevet.

Prioriterte områder 2017–2022

Nedenfor følger en beretning for arbeidet på de fag- og yrkesområdene som seksjonsstyret har valgt å prioritere i perioden. Beretningen for hvert område er strukturert etter seksjonens hovedlinjer for perioden.

Brann, redning og forebygging

Det nye arbeidslivet

Veileder for tillitsvalgte

Omstilling i brann- og redningstjenesten er gjerne knyttet til sammenslåing av 110-sentraler, samlokalisering av nødmeldesentraler og inngåelse av samarbeid om drift av brannvesen. Seksjonen har fulgt opp dette ved å legge til rette for kunnskap og medvirkning fra våre tillitsvalgte. Seksjonen tok i 2018 initiativ til å utarbeide en veileder for tillitsvalgte om omstilling i brann- og redningstjenesten. Veilederen er utarbeidet i samarbeid med andre avdelinger i Fagforbundet, kompetansesenterne og tillitsvalgte i brann- og redningstjenesten. I forbindelse med lanseringen av veilederen i 2019 ble det holdt innlegg om temaet på Brannkonferansen. Høsten 2021 ble det i forbindelse med revideringen av veilederen avholdt et [webinar om omstilling i brann- og redningstjenesten](#). En revidert versjon av veilederen ble lansert våren 2022.

Organisering av brann- og redningstjenesten

Fagforbundet har fulgt opp prosessen med innføring av ny brann- og redningsvesenforskrift som erstatter dimensjoneringsforskriften, og for å heve kvaliteten i tjenesten har seksjonen og faggruppen jobbet for innføring av krav om heltidsledelse. Dette temaet har blitt tatt opp i møter med myndigheter og i debattinnlegg. Fagforbundet avga i 2021 [høringssvar til forskriften](#), men fikk ikke gjennomslag for kravet om heltidsledelse. Ny forskrift ble innført fra 1. mars 2022.

Trygghet og sikkerhet 2021

Seksjonen fulgte tett opp Agenda-prosjektet [Trygghet og Sikkerhet](#) og har forankret forbundets politikk for brann- og redningstjenesten i flere av rapportene.

Stortingsmelding for brann og redningstjenesten

Fagforbundet har sammen med Samfunnsbedriftene jobbet for en helhetlig gjennomgang av brann- og redningstjenestens organisering, rolle og oppgaver. Dette er blant annet adressert i møte med Justis- og beredskapsdepartementet og fraksjonene i Stortingets justiskomite. Regjeringen annonserte i mars 2022 at den vil påbegynne arbeidet med dette høsten 2022.

Kompetanse, utdanning og rekruttering

Ny utdanningsmodell for brann- og redningspersonell

I utredningen [NOU 2012: 8 Ny utdanning for nye utfordringer – Helhetlig utdanningsmodell for fremtidig personell i brannvesenet](#) ble det anbefalt en helhetlig utdanningsreform i brann- og redningstjenesten. Utredningen anbefalte blant annet:

- Fagskoleutdanning for brann, redning og samfunnssikkerhet
- Utdanning for deltidsbrannpersonell
- Leder- og videreutdanning

Fagskoleutdanning for brann, redning og samfunnssikkerhet

I regi av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) pågår prosjektet for etablering av en fagskoleutdanning for beredskap, forebygging og nødalarmering for heltidspersonell i brann- og redningstjenesten. Planlagt oppstart var opprinnelig høsten 2018, men på grunn av manglende finansiering er oppstart forsinket til 1. kvartal 2024. Fagforbundet har arbeidet strategisk for fremdrift i prosessen gjennom møter med myndigheter, politiske beslutningstakere og gjennom samarbeid med andre interesseorganisasjoner i fagmiljøet.

Utdanning for deltidspersonell

Dagens opplæring for deltidspersonell er ikke i tråd med utfordringsbildet, for få gjennomfører opplæringen og den er for differensiert. Parallelt med etablering av fagskolen jobber DSB med en ny opplæringsmodell for deltid. Faggruppen har fulgt opp deltidstudanningen og kommet med innspill til DSB når seksjonen har hatt årlige kontaktmøter med direktoratet.

Leder- og videreutdanning

NOU 2012:8 anbefalte at utdanningen for ledere i brann- og redningstjenesten ble lagt på høyskolenivå (bachelor). DSB har fortsatt ikke startet prosjektet for etablering av lederutdanningen. Faggruppen har hatt mye fokus på dette og seksjonen har derfor arbeidet for at det blir bevilget midler til igangsetting av utredningsarbeidet. Dette er blitt tatt opp gjentatte ganger i forbindelse med høringer til statsbudsjettet og møter med Stortingspolitikere og myndigheter.

Fagfornyelsen – Revidering av læreplan og navneendring for feierfaget

Utdanningsdirektoratet har i perioden gjennomgått tilbudsstrukturen på yrkesfaglige utdanningsprogram. Jan Espeseth representerte Fagforbundet i gruppen som reviderte læreplanen for feierfaget. Fagforbundet foreslo at navnet skulle endres fra «feierfaget» til «brannforebyggerfaget» og at yrkesbetegnelsen skulle endres fra «feier» til «brannforebygger», for å få et navn som bedre beskrev innholdet i faget og yrket. Faglig råd for bygg- og anleggsteknikk støttet forslaget, og Utdanningsdirektoratet vedtok nytt navn og ny yrkestittel da ny læreplan ble vedtatt i 2020.

Fagforbundet og Feiermesternes Landsforening (FLF) avholdt 1. juni 2022 prøvenemdsamling for å sikre lik vurdering av elever som skal gå opp til svenneprøve i den nye læreplanen.

Helse, miljø og sikkerhet

HMS-håndbok for brannforebyggere

Seksjonen har i samarbeid med Feiermesternes Landsforening (FLF) revidert Sikkerhetshåndboken for feiere, som ble utgitt i 2009. [Resultatet ble lansert som en fulldigital versjon](#) vinteren 2022. Den nye tittelen er HMS-håndbok for brannforebyggere. Faggruppemedlem Beate Nyheim og ansvarlig rådgiver Torgeir Holm deltok i arbeidet.

Kreftisiko for brann- og redningspersonell

Brann- og redningspersonell som arbeider i et røykfyllt miljø, er utsatt for en mengde farlige stoffer. Mange av disse vurderes som kreftfremkallende. Fagforbundet jobber for å øke bevisstheten om krefttrisikoen blant brann- og redningspersonell og hvilke preventive tiltak man kan gjennomføre for å redusere eksponeringen for kreftfremkallende stoffer. Virkemidler i dette arbeidet har vært Fagbladet, Fagforbundets nettside, Facebook, utsendt informasjonsmaterieil, informasjonsfilm, avholdelse av kurs og deltakelse i standardiseringsarbeid (CEN/TC 162/WG2). Under Brannkonferansen 2018 hadde vi også premiere på en [informasjonsfilm med dette temaet](#).

Seksjonen har som en del av arbeidet tatt initiativ til et forskningsprosjekt i regi av Kreftregisteret og Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI). [Kreftregisteret](#) skal undersøke sammenhengen mellom yrket som brannkonstabel og kreftforekomst ved å studere registerdata. [STAMI](#) skal undersøke

hvilke kreftfremkallende stoffer man blir eksponert for under røykdykking, samt i hvilken grad vernetøy og andre preventive tiltak reduserer eksponeringen for kreftfremkallende stoffer – både før og etter innsats. Forskningsrapporten er forventet ferdigstilt i 2022. Dag Skaseth representerer Fagforbundet i forskningsprosjektets referansegruppe.

Temaet kreftisiko i brannyrket har blitt tatt opp på Brannkonferansen flere ganger i løpet av perioden.

Fagforbundet ved Yrkesseksjon samferdsel og teknisk har også bevilget støtte på 50 000 kroner til kampanjen «Rene brannfolk og feiere» i Rogaland Brann og redning IKS.

Yrkesskedefondet

Forbundsstyret vedtok i 2006 å etablere et yrkesskedefond som kan gi støtte til brannfolk som har fått utgifter eller redusert inntekt som følge av skade under utøvelsen av yrket. I 2018 ble vedtektene endret slik at medlemskap i yrkesskedefondet er åpent for alle yrkesgrupper i brann- og feiervesen. Seksjonen har arbeidet aktivt for å øke andelen innmeldte i fondet. I 2022 teller fondet mer enn tre tusen medlemmer.

Mangfold og inkludering

Mangfold og inkludering er et annet tema som Fagforbundet ved seksjonen har jobbet med over flere år. Fagforbundet har vært representert på treff i Nätverket för kvinnor inom räddningstjänsten og på nordisk mangfolds- og inkluderingskonferanse for brann- og redning. Høsten 2019 arrangerte Fagforbundet sammen med Samfunnsbedriftene, Delta, Nettverk for kvinner i brann og redning og Norsk Brannbefals Landsforbund en dagskonferanse i Oslo om temaet mangfold i brann og redningstjenesten. Fagforbundet har samarbeidet med Samfunnsbedriftene om veilederen for mangfold i brann- og redningstjenesten, som Samfunnsbedriftene lanserte våren 2022.

Ny veileder for helseundersøkelse og fysiske tester for røyk- og kjemikaliedykking

Faggruppen har hatt fokus på Arbeidstilsynets veileder for røyk- og kjemikaliedykking og Fagforbundet avga høringssvar sammen med Norsk Brannmannsforum i 2020. Fagforbundet mener den nye veilederen har tatt inn uegnede forslag til tester og at veilederen legger opp til for store variasjoner mellom etatene. Temaet ble tatt opp på Brannkonferansen 2021. Fagforbundet har også hatt møte med Arbeidstilsynet og satt søkelys på saken gjennom media.

Pensjon og særaldersgrenser

Seksjonen har i perioden fulgt opp forhandlingsprosessen om særalderspensjon og Stortingets vedtak i 2021 om å oppheve plikten til å fratruke for de med særaldersgrense. Mye av arbeidet har bestått i å synliggjøre behovet for særaldersgrenser og de problematiske sidene ved å fjerne plikten til å fratruke innen brann- og redningstjenesten. Seksjonen har gitt innspill i forbindelse med høringer, bidratt i artikler og kronikker og avholdt to webinarer om særaldersgrenser. Særalderspensjon er også et gjengående tema på Brannkonferansen.

Forvaltning av fellesskapets verdier

Statsbudsjettet

Fagforbundet har hvert år deltatt i Justiskomiteens budsjettøringer. Fagforbundet har adressert behovet for tilfredsstillende drift og vedlikehold, videre utbygging av infrastrukturen og videreutvikling av funksjonaliteten i Nødnett. Abonnementsordningen for Nødnett har svakheter som gjør at brukerne i kommunal sektor, særlig brannvesen i distriktskommunene med deltidsbrannpersonell, har svært høye kostnader til bruk av Nødnett i forhold til egne driftsbudsjetter. Fagforbundet har tatt til orde for å innføre en statlig del-/grunnfinansiering av driften av Nødnett. Som nevnt ovenfor har Fagforbundet også jobbet for finansiering som sikrer etablering av ny utdanning i heltid, deltid og på ledernivå.

Verving, aktivisering og beholde medlemmer

Seksjonen har i perioden hatt stand under konferansen Brann & Redning og Miljø- og Brannforebyggende konferansen. Standene har blitt bemannet av representanter fra Norsk brannmannsforum, i tillegg personell fra organisasjonsavdelingen og seksjonen.

Organisatorisk arbeid

Faggruppen for brann, redning og forebygging

Fagområdet har gjennom perioden blitt ivarettatt blant annet gjennom faggruppen for brann, redning og forebygging som pr. mai 2022 består av:

- Bjørn Rønning
- Jørn Davidsen
- Lill-Marit Overvik
- Beate Nyheim
- Stig Rune Aarhus

LOs justispolitiske arbeidsgruppe

Seksjonen har en representant i LOs justispolitiske arbeidsgruppe. Jarle Kristoffersen har møtt frem til 2019, og Torgeir Holm fra 2019. Arbeidsgruppen koordinerer LO-forbundenes arbeid på Jus- og beredskapsfeltet. Saker som er løftet inn i arbeidsgruppen fra Fagforbundet er blant annet utdanning for brann- og redningspersonell, Stortingsmelding om brann- og redningstjenesten, finansiering av Nødnett og samhandlingen mellom nødetatene.

Norsk brannmannsforum

Fagforbundet har samarbeidet tett med Norsk Brannmannsforum (NBMF) om saker som politisk påvirkningsarbeid, særaldersgrense og utdanning. Styremedlemmer i NBMF har deltatt sammen med seksjonen når Fagforbundet har hatt kontaktmøter med myndigheter og politikere. NBMF har avholdt styremøter dagen i forkant av møtene i faggruppen for brann, redning og forebygging. Dette sikrer koordinering mellom forumets og seksjonens arbeid og aktivitet i forumet. På årsmøtet 29. mars 2022 vedtok organisasjonen å endre navn til Norsk Brann- og redningsforum (NBRF).

Internasjonal aktivitet

Fagforbundet har vært representert på møter i EPSU Firefighters Network hvor et av de viktigste temaene har vært hvordan brann- og redningspersonell kan redusere eksponeringen for kreftfremkallende stoffer. Dag Skaseth har representert Fagforbundet i EPSU Firefighters Network.

Fagforbundet har vært representert i *The international confederation of chimney sweepers Trade Unions (ICU)*. I ICU har Fagforbundet innehatt visepresidentvervet ved Jarle Kristoffersen, og fra 2020 Beate Nyheim.

Informasjonsformidling og profilering

Brannkonferansen

Fagforbundets årlige brannkonferanse har blitt en sentral møteplass for våre medlemmer innen brann- og redningstjenesten. Konferansen har normalt ca. 130 deltakere. I 2021 ble det på grunn av koronakrisen avholdt en digital brannkonferanse. Inntekter fra salg av standplasser på Brannkonferansen er hvert år overført til Norsk Brannmannsforum.

Facebook

Facebook har erstattet Fagforbundets nettside som hovedmedium for synliggjøring av seksjonens yrkesfaglige og yrkespolitiske arbeid for området brann, redning og forebygging. Facebook-siden har ca. 2 200 følgere.

Annonser i tidsskrift

Seksjonen har gjennom perioden hatt helsides annonse i tidsskriftene:

- Brannmannen (6. utgaver)
- Miljø og Brann (4. utgaver)

Oppfølging av samarbeidsavtaler

- *Norsk luftambulans* – Samarbeidsavtalen løp ut ved utgangen av landsmøteperioden 2013–2017, men har årlig mottatt støtte fra Fagforbundet til å sikre re-trening av mannskap.
- Norsk forening for brannskadde – Norsk forening for brannskaddes (NFFB) visjon er å gi håp og skape mestring, alle har en framtid. Samarbeidsavtalen med NFFB gjelder for landsmøteperioden 2017–2021. Dette innebærer en årlig driftsstøtte på 400.000 kr for å arrangere BurnCamp. Ettersom landsmøteperioden ble forlenget med ett år, fikk NFFB innvilget enkeltsøknad om støtte på 400 000 kr for året 2022. Fagforbundet har i perioden vært representert ved administrasjon, seksjonsstyret, og arbeidsutvalget både på Burn Camp Ung (barn og unge) og Burn Camp Weekend (voksne). Fagforbundet og NFFB hadde møte om oppfølging av samarbeidet våren 2022.
- *Norsk brannvernforening (Brannbamsen Bjørnis)* – Bjørnis-prosjektet har mottatt driftsstøtte fra Fagforbundet hvert år i perioden.

Dyrepleiere og klinikkassistenter

Det nye arbeidslivet

Ved nedstengingen av Norge i mars 2020 som en følge av utbruddet av koronapandemien var det stor usikkerhet blant våre medlemmer i dyreklinikkene. Det var blant annet frykt for at mange ville bli permittert. På nettsiden for dyrepleiere og klinikkassistenter ble det derfor lagt ut [råd og veiledning til tillitsvalgte \(og medlemmer\) i dyreklinikker](#) om hvordan de kunne håndtere situasjonen. Heldigvis skulle det vise seg at det kun ble en kort periode at et mindre antall dyrepleiere og klinikkassistenter opplevde å bli permittert. For etter den første nedstengingen fulgte en sterk etterspørsel etter veterinærtjenester, og det var stor pågang i dyreklinikkene av kjæledyreiere som på hjemmekontor hadde mer tid å vie til oppfølging av sine kjæledyr og deres helse. I tillegg valgte mange å anskaffe seg kjæledyr under pandemien. Med dette fulgte det nye utfordringer i form av økt arbeidspress og ubalanse mellom jobb og fritid. Dette forsterkes av at mange dyreklinikker sliter med å rekruttere kvalifisert arbeidskraft.

Kompetanse, utdanning og rekruttering

For å få autorisasjon som dyrepleier er det krav om bachelorgrad i dyrepleie enten fra Nord universitet i Bodø eller Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) på Ås. Likevel er det en del uklareheter vedrørende innholdet i autorisasjonen hvor dyrepleiere fremdeles regnes som medhjelpere og derfor ikke kan stikke eller skjære gjennom hud uten at en veterinær er til stede eller har godkjent det. Seksjonen og faggruppen for dyrepleiere og klinikkassistenter har derfor jobbet for å få på plass et tydeligere innhold i autorisasjonen. Dette blant annet gjennom innspill til endringer i dyrehelsepersonelloven og gjennom jevnlig kontakt med Mattilsynet, forvaltningsorganet som administrerer autorisasjonsordningen for dyrepleiere. Arbeidet med å få på plass et tydeligere innhold i autorisasjonen for dyrepleiere er ikke viktig kun med hensyn til hva de kan og ikke kan gjøre. Det vil også kunne gi et tydeligere skille i kompetansekrav mellom klinikkassistenter uten krav til autorisasjon og dyrepleiere med krav til autorisasjon. Dersom skillet tydeliggjøres, vil det kunne bidra til at dyrepleiere får lønnsmessig uttelling for sin utdanning.

Helse, miljø og sikkerhet

Andrea Eickstedt, som er dyrepleier og administrator på det lukkede nettforumet Roteloftet (for dyrepleiere og klinikkassistenter), gjennomførte i 2018 en spørreundersøkelse om psykisk helse blant dyrepleiere i dyreklinikker. Målet var å kartlegge omfanget av det stresset som dyrepleiere, klinikkassistenter og studenter jobber under. Resultatene viste blant annet at:

- 37 % føler de har liten eller ingen mulighet til å påvirke sin egen arbeidsmengde.
- 46 % får aldri, eller i gjennomsnitt 1 dag ukentlig, sitte ned og ha lunsj uten betydelige avbrytelser.
- 33 av de 200 som deltok i undersøkelsen oppga at de har hatt selvmordstanker i tiden de har jobbet innen veterinærbransjen.
- 85 av 100 forventer ikke å stå i yrket hele sin yrkesaktive alder på grunn av psykisk belastning.
- 40 % har allerede byttet jobb eller begynt å se seg om etter andre alternativer.
- 32 % har vært sykemeldt i kortere eller lengre tid grunnet yrkesrelatert stress og utbrenthet. 14 % har vært sykemeldt mer enn én gang.
- 91 av 100 opplever en arbeidsplass som ikke har, eller ikke har involvert sine ansatte i, spesifikke

tiltak for å redusere stress og overtid.

- 14 % opplever daglig eller ukentlig baksnakking og/eller uenigheter med andre ansatte eller ledelsen.
- Dyrepleiere og klinikkassistenter forlater yrket sitt i en gjennomsnittlig alder på 32.

Dette er en liten og sårbar yrkesgruppe, som opplever stort frafall av erfarne medarbeidere hvert år. Årsakene er kjent: dårlig lønn, lange dager, mye overtid og lite respekt fra kollegaer og spesielt arbeidsgivere. Flere dyrepleiere og klinikkassistenter opplever arbeidshverdagen såpass belastende at de ikke ser andre utveier enn å si opp jobben. Ifølge [Norsk Dyrepleier og Assistentforening \(NDAF\)](#) står en dyrepleier i snitt 4 år i yrket etter endt utdanning. Det er urovekkende, med tanke på at dette nå er en treårig bachelorutdanning.

Seksjonen og faggruppen har i perioden derfor hatt et særlig fokus på det psykososiale arbeidsmiljøet i dyreklinikkene, og basert på Andrea Eicksteds undersøkelse ble det i samarbeid med LO Media laget en [animert film om god psykisk helse på dyreklinikkene](#).

Verving, aktivisering og beholde medlemmer

Vissheten om at noen forhandler dine lønns- og arbeidsvilkår er ofte årsaken til at arbeidstakere velger å organisere seg, og en opplevelse av at dine lønns- og arbeidsvilkår blir godt ivaretatt bidrar til at de forblir medlem i en arbeidstakerorganisasjon. Dyrepleiere og klinikkassistenter har svært dårlige lønns- og arbeidsvilkår, og dyrepleiere med krav til autorisasjon får slik det er i dag ikke lønnsmessig uttelling for utdanning. Gjennom perioden har seksjonen, i samarbeid med forbundets forhandlingsenhet, sett på hvilke deler av [overenskomsten for dyrepleiere og klinikkassistenter](#) som må styrkes. Fagforbundets arbeid for å bedre lønns- og arbeidsvilkårene for dyrepleiere og klinikkassistenter har vært viktig å synliggjøre. Dette har blant annet vært gjort gjennom å stå på stand og holde innlegg under både høst- og vårkurs som er avholdt av Norsk Dyrepleier og Assistentforening (NDAF). Gjennom dette har vi kunnet møte eksisterende og mulige medlemmer, samt besvare spørsmål de måtte lure på. Seksjonen ved ansvarlig rådgiver og faggruppen har i tillegg holdt innlegg om arbeidslivet, tariffoppgjør og Fagforbundets tilbud til yrkesgruppen for dyrepleierstudenter ved NMBU og Nord Universitet.

Organisatorisk arbeid

Fagområdet har gjennom perioden blitt ivaretatt blant annet gjennom faggruppen for dyrepleiere og klinikkassistenter som pr. mai 2022 består av:

- Charlotte Endresen (leder)
- Linda Ytrøy
- Tonje Dahlum-Sletten

Gjennom perioden har det dessuten blitt jobbet med hvordan en eventuell fusjon mellom Norsk Dyrepleier og Assistentforening (NDAF) og Fagforbundet skulle ta form – etter at NDAF under sitt årsmøte i 2017 vedtok at de ønsket dette. Seksjonen mente at det ville være mest hensiktsmessig at en fusjon ble gjennomført ved at det ble etablert en landsdekkende fagforening for dyrepleiere og klinikkassistenter. Dette fikk imidlertid ikke seksjonen gjennomslag for i Forbundsstyret. Det ble derfor igangsatt et arbeid for å se på andre måter en fusjon kunne gjennomføres på. Et forslag som ble forelagt styret i NDAF var at de fusjonerte med Fagforbundet innenfor forbundets ordinære organisatoriske struktur. Det ville medføre en overføring av medlemmer, overføring av økonomiske

midler og nedleggelse av NDAF som organisasjon. Det ønsket ikke styret i NDAF. Det ble i stedet bestemt samarbeidsavtalen mellom NDAF og Fagforbundet, første gang inngått i 2006, skulle videreutvikles. Resultatet ble en fornyet og utvidet samarbeidsavtale som ble gjort gjeldende for perioden 2021–2025 hvor sentrale elementer var:

- Organisasjonene skal gjensidig oppfordre egne medlemmer til å bli medlem i den samarbeidende organisasjonen
- Samarbeid knyttet til Fagforbundets yrkesfaglige og yrkespolitiske arbeid
- Fagforbundets medlemmer tilbys medlemskap i NDAF til halv pris
- Fagforbundet yter NDAF en årlig driftsstøtte

De fleste dyrepleiere og klinikkassistenter jobber i små private dyreklinikker hvor det er langt til neste organiserte kollega, og hvor det på grunn av at de jobber tett på arbeidsgiveren sin kan være vanskelig å stille krav. Dyrepleiere og klinikkassistenter har derfor et særlig behov for å ha støtte i en fagforening. Men fordi de er få og spredt, er det i mange fagforeninger liten kunnskap om deres yrkesgruppe og bransje. Dette har medført at mange dyrepleiere og klinikkassistenter har følt at de ikke har blitt godt ivarettatt. Seksjonen har over tid sett at dagens organisering av dyrepleiere og klinikkassistenter i Fagforbundet ikke er optimal, og har derfor jobbet for en organisering som ivaretar denne gruppen på en bedre måte. Som nevnt ovenfor fikk ikke seksjonen gjennomslag for forslaget om å etablere en landsdekkende fagforening, men i september 2020 ble det igangsatt et prosjekt (Klubbprosjektet) som har til hensikt å se på alternative måter å organisere medlemmer ansatt i virksomheter innen NHO-området som har landsdekkende virksomhet. Evidensia og Anicura er to landsdekkende dyreklinikk-kjeder som inngår i prosjektet. Medlemmene ansatt i Evidensia er alle flyttet til én fagforening (Fagforbundet Teknisk Fagforening Oslo) hvor det er etablert en landsdekkende klubb (Klubb Evidensia), mens medlemmene ansatt i Anicura alle er flyttet til én fagforening i hver forbundsregion. Prosjektet avsluttes i august 2022, og erfaringene fra prosjektet vil kunne bidra til en bedre organisering av medlemmer ansatt i andre mindre dyreklinikk-kjeder og i enkeltstående dyreklinikker. Seksjonen har fulgt og gitt innspill til prosjektet.

Informasjonsformidling og profilering

I perioden har seksjonen i hovedsak benyttet [yrkessiden](#) på nettsiden og Facebook-siden [Fagforbundet for dyrepleiere og klinikkassistenter](#) til å synliggjøre det yrkesfaglige og yrkespolitiske arbeidet på dette området. Dette har bidratt til å synliggjøre Fagforbundet som arbeidstakerorganisasjonen for dyrepleiere og klinikkassistenter – noe som ble ennå viktigere fra mai 2021 da Fagforbundet fikk en konkurrent i Dyrepleierne i Akademikerforbundet (DiA) som selger seg inn med at «Utdanning skal lønne seg». Det har derfor vært viktig for seksjonen å synliggjøre Fagforbundets arbeid også på dette tariffområdet.

Byggdrift og eiendomsforvaltning

Det nye arbeidslivet

Å jobbe for at forvaltning, drift og vedlikehold av bygg skjer i egen regi, har vært viktig gjennom hele perioden. I 2017/2018 var seksjonen involvert i utviklingen og spredningen av en digital verktøykasse mot privatisering på sykehusområdet. I 2019 arrangerte seksjonen en byggdrifterkonferanse som hadde en egen bolk om ulike driftsformer og fordelene av drift i egen regi, med eksempler fra en rekke kommuner. I 2021 ble faglig argumentasjon for byggdrift i egen regi til bruk for til-litsvalgte samlet inn og distribuert via både et fysisk hefte og en interaktiv nettside som oppdateres løpende. Relevant innhold innen temaet har også kontinuerlig blitt delt [via yrkessiden på forbundets nettside](#), Facebook-siden [Fagforbundet – for ansatte innen byggdrift og eiendomsforvaltning](#) og egenproduserte kronikker publisert i ulike medier. Seksjonen har også initiert relevante artikler i Fagbladet og Byggdriften.

Å spre kunnskap og bevissthet om digitalisering, har også stått sentralt. Hvordan kommunene jobber for å modernisere tjenesten var tema under [Byggdrifterkonferansen 2019](#). I tillegg har seksjonen aktivt brukt kanalene nevnt over til å spre fagstoff om innovasjon og teknologiutvikling innen tjenesteområdet.

I perioden har seksjonen også bidratt til svar på høringer på området. Disse har omhandlet byggesaksforskriften og midlertidig brukstillatelse, sentral godkjenningsordning, byggherreforskriften og krav ved innleie.

Standardarbeid

I løpet av perioden har seksjonen vært involvert i følgende komiteer hos Standard Norge:

- [SN/K 360 OPS-kontrakter for bygg](#) (Svein Hagen) – ute fra 2021
- [SN/K 226 Fasilitetsstyring](#) (John Morten Risser) – ute fra vår 2022
- [SN/K 285 FDVU-revisjon, NS 3456](#) (John Morten Riiser) – høringsrunde vår 2022
- [SN/K 273 Steg og leveranser i byggeprosessen](#) – (John Morten Risser) – høringsrunde vår 2022
- [CEN/TC 319/WG 14 Maintenance engineering](#) (John Morten Riiser) – planlagt publisert i løpet av 2022
- [SN/K 380 BIM-objekter for byggverk](#) (John Morten Riiser) – arbeid pågår
- [SN/K 403 Revisjon av Bygningsdeltabellen](#) (John Morten Riiser) – arbeid pågår

Standardarbeid er svært ressurskrevende, derfor har seksjonen trukket seg ut fra noen komiteer etter en kost-/nytte-vurdering. Fremtidig involvering i nye standarder og revidering av eksisterende vil derfor bli vurdert nøye opp mot påvirkningen de antas å ha på medlemmenes arbeidshverdag.

Kompetanse, utdanning og rekruttering

Seksjonen har jobbet for å øke andelen som tar fagbrev som byggdrifter. Etter at brosjyren «[Hvordan ta fagbrev som byggdrifter](#)» ble ferdig utarbeidet i 2018, har den jevnlig blitt distribuert gjennom våre kanaler. Det har også blitt publisert en omfattende oversikt over relevante videre-utdanningsmuligheter for byggdriftere med hovedfokus på fagskoleutdanninger. Ulike kurs og kompetansehevingstiltak deles kontinuerlig i våre kanaler. Seksjonen har også hatt løpende kontakt med tilbyderne av [Kurstige BAD](#) om koordinering og promotering av kurs for ansatte i bade- og svømmeanlegg.

Seksjonen og faggruppen er særlig opptatt av hvordan vi kan få opp rekruttering blant ungdom til byggdrifterfaget. Som et tiltak deltok seksjonen med byggdrift som visningsfag under Yrkes-NM i oktober 2018. I den forbindelse ble det laget en [video](#) og [nettside](#) som skulle motivere til å velge byggdrifterfaget. I 2022 fremmes faget som del av en digital rekrutteringskampanje rettet mot ungdom og foreldre.

Fagforbundet har hele perioden vært representert i Utdanningsdirektoratets klagenemd for byggdrifterfaget. Seksjonen har også hatt plass i fagrådet for forvaltning, drift og vedlikehold ved Fagskolen Innlandet som er tilbyder av fagskolestudiene [FDV-tekniker](#) og [FDVU-ingeniør](#). I begge organer er det medlemmer av faggruppen som har representert seksjonen.

Fagfornyelsen

Fra fagfornyelsen begynte i 2018, til ny læreplan i byggdrifterfaget ble fullført og så iverksatt 1. august 2021, var seksjonen tungt involvert i prosessen. Faggruppemedlem Svein Morten Sørensens var medlem av Utdanningsdirektoratets læreplangruppe, og seksjonen og faggruppen har jevnlig spilt inn i arbeidet, både uformelt og formelt gjennom høringer og faglig råd.

I den nye læreplanen er seksjonen godt fornøyd med fokuset som tillegges bærekraftig utvikling. I byggdrifterfaget handler dette om å velge materialer og verktøy som bidrar til energioptimalisert drift av bygg, arbeidsmetoder som hensyntar det indre og ytre miljøet, og avfallshåndtering som minimerer miljøbelastningen. Læreplanen reflekterer dessuten at byggdrifteren skal drifte stadig mer avanserte bygninger, med oppdaterte kompetansemål for bruk av verktøy og tekniske anlegg. I tillegg er det viktig for Fagforbundet at elevene nå skal sikres kunnskap om det organiserte arbeidslivet og trepartssamarbeidet. [Fagforbundets høringssvar til Vg3 byggdrifterfaget](#).

Faglig råd

I hele perioden har seksjonen hatt varaplass i [Faglig råd for bygg- og anleggsteknikk](#) (FRBA), som ivaretar byggdrifterfaget. Per 2022 er Olav Strømmen vararepresentant for Trude Sanna (YS). Dette gir ikke samme påvirkningsmulighet som fast plass, men er likevel viktig. Gjennom perioden har seksjonen samarbeidet godt med representanten fra YS. Rådet var særlig en nyttig arena under fagfornyelsen. I 2022 har seksjonen lykket med å påvirke rådet til å ta byggdrifterfaget inn på Utdanningsdirektoratets liste over prioriterte fag for statlige støtte til utvikling av læremidler. Seksjonen samarbeider med Fagbokforlaget i søknadsprosessen.

Helse, miljø og sikkerhet

HMS-arbeid – inkludert arbeid i høyden, arbeid alene, kollegastøtte og vold og trusler på arbeidsplassen – ble belyst grundig på Byggdrifterkonferansen i 2019. Sistnevnte tema var også sentralt da Fagforbundet arrangerte SUN bransjekonferanse for byggdrift sammen med Norsk Tjenestemannslag og Norsk Arbeidsmandsforbund i 2018.

I arbeidet med den nye læreplanen i byggdrifterfaget ble det jobbet med å få inn relevante kompetansemål innen HMS for byggdriftere. Flere e-læringskurs innenfor HMS-utfordringer innen byggdrift er tilgjengelig for medlemmene på Fag-i-fokus, blant annet «Konflikthåndtering: å møte vold på arbeidsplassen».

Forvaltning av fellesskapets verdier

I det årlige arbeidet med statsbudsjettet har seksjonen satt fokus på vedlikeholdsetterslepet i kommunal og fylkeskommunal bygningsmasse. Å sette søkelys på byggdrifterens rolle ved planlegging, bygging og vedlikehold av bygg, har også vært viktig. Dette ble gjort under Byggdrifter-

konferansen i 2019 og har også vært gjenstand for artikler i Fagbladet og Byggdriften initiert av seksjonen.

Gjennom perioden har bærekraftig drift og vedlikehold blitt et stadig viktigere tema for yrkesgruppen. Her har faggruppen spilt inn tema til artikler, for eksempel til [Fagbladets klimanummer](#) i 2021 der drift av et klimanøytralt omsorgsbygg med en rekke innovative løsninger ble omtalt.

Organisatorisk arbeid

I november 2019 ble faggruppen for eiendom, bygg og anlegg (EBA) slått sammen med faggruppen for byggdrift. Fagområdet ivaretas i dag blant annet av faggruppen for byggdrift og eiendomsforvaltning som pr. mai 2022 består av:

- Øyvind Eklo (leder)
- Svein Morten Sørensen
- Andreas Astrup Farsjø
- Hildegunn Bikeng Sørstrand
- Dennis Nogi Johan Grepperud

Faggruppen bidrar med nyttige faglige råd til ansvarlig rådgiver og seksjonsstyret. I perioden har medlemmene fått kompetansepåfyll gjennom deltakelse på blant annet Driftskonferansen, Jobb smartere-konferansen og Sykehuskonferansen.

Internasjonalt arbeid

Seksjonen deltar i nettverket [Service- og tjenstebransjens Union i Norden](#) (SUN), der vi utveksler nyttig informasjon med nordiske kolleger i fagbevegelsen. Seksjonsleder Stein Guldbrandsen har sittet i hovedstyret, mens ansvarlig styremedlem Ann Elisabet Sandvold har vært Fagforbundets representant i SUNs bransjestyre for byggdrift. Ansvarlig rådgiver og medlemmer av faggruppen har deltatt på SUNs bransjekonferanser for byggdrift sammen med Sandvold.

Informasjonsformidling og profilering

På Facebook-siden [Fagforbundet – for ansatte innen byggdrift og eiendomsforvaltning](#) og yrkessiden på [fagforbundet.no](#) har det jevnlig blitt delt relevant fagstoff og faglige tilbud gjennom perioden. Seksjonen har også bidratt med tips til flere artikler i Fagbladet og Byggdriften, og publisert egenskrevne faglige kronikker.

Årets byggdrifter

Kåringen «Årets byggdrifter» har blitt arrangert hvert år i perioden. Den fremmer yrkesstolthet og promoterer byggdrifterfaget. Prisen har siden 2018 blitt delt ut på «Byggdrifternes dag», den første mandagen i september. Vinneren av kåringen mottar diplom og en gavesjekk på 5 000 kroner fra leder i seksjonen nasjonalt, og dekkes behørig på Facebook, i Fagbladet, Byggdriften og lokale medier.

Nemitek og Byggdriften

Gjennom Fagforbundets samarbeidsavtale med Nemitek mottar yrkesaktive medlemmer innen byggdrift og eiendomsforvaltning bladet Byggdriften åtte ganger i året. Avtalen gir Fagforbundet en fast to-siders annonse i bladet. Faggruppen og vinneren av «Årets byggdrifter» får dekket deltakelse på [Driftskonferansen](#) som Nemitek arrangerer årlig.

Renhold og vaskeri

Det nye arbeidslivet

Å jobbe for renhold og vaskeri i egen regi, har vært viktig gjennom hele perioden. I 2017/2018 var seksjonen involvert i utviklingen og spredningen av en digital verktøykasse mot privatisering på sykehusområdet. I 2019 deltok seksjonen på en høring i Stortingets arbeids- og sosialkomite om vilkår for virksomhetsoverdragelse, der renhold ved sykehus i egen regi var særlig omtalt i lovforslaget.

I 2021 ble faglig argumentasjon for renhold og vaskeri i egen regi til bruk for tillitsvalgte samlet inn og distribuert, via både et fysisk hefte og en interaktiv nettside som oppdateres løpende. Relevant innhold innen temaet har også kontinuerlig blitt delt via [yrkessiden på forbundets nettside](#), Facebook-siden [Fagforbundet – for ansatte innen renhold og vaskeri](#) og egenproduserte kronikker publisert i ulike medier. Seksjonen har også initiert relevante artikler til Fagbladet.

Faggruppen er opptatt av hvordan digitalisering og teknologiutvikling påvirker yrkesutøvelsen. Derfor har Fagbladet blitt tipset om saker innen dette flere ganger. Eksempelvis inneholdt Fagbladets klimanummer i 2021 en [artikkel om innovativ bruk av sensorteknologi](#) i Lillestrøm kommune. Faggruppen har også spilt inn bruk av robot- og sensorteknologi som tema til regionale konferanser.

Standardarbeid

På renholdsområdet har utvikling av standarder for kvalitet i renholdstjenesten vært sentralt for Fagforbundet, blant annet for å fremme drift med egne ansatte. Seksjonen var sentral i utviklingen av [NS INSTA-800-1](#), en standard for kvalitet i renhold, som ble ferdig revidert i 2018. Vi har siden jobbet for at kommunene skal ta den i bruk, med etablering av INSTA-kontakter i hver region som viktigste tiltak. Disse skal spre informasjon om standarden og avholde kurs lokalt. Sertifiseringen må fornyes med jevne mellomrom, og i 2022 er det sendt ut informasjon om re-sertifisering av INSTA-kontaktene til alle regionene, med tilbud om tilskudd fra forbundet sentralt.

Høsten 2018 ble komiteen SN/K 578 Standard for renhold i pasientnære omgivelser nedsatt. Høsten 2021 ble standarden [NS 6600 Ledelsessystemer for renhold i helse- og omsorgstjenester](#) ferdigstilt, etter at koronapandemien hadde lagt en kraftig brems på arbeidet. Mette Sætervold fra faggruppen, som også deltok i revideringen av NS INSTA-800-1, representerte Fagforbundet i komiteearbeidet. Standarden er et ledelsesverktøy for ledere i kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten som har ansvar for renhold og bygger på INSTA 800-1. Hensikten med standarden er å:

- redusere risikoen for smittespredning og helsetjenesteassosierte infeksjoner
- sikre samarbeidet mellom renhold, smittevern og virksomheten ellers
- beskrive og sikre kvalitetskrav til renhold i helse- og omsorgsinstitusjoner
- bidra til ivaretagelse og vedlikehold av bygg og overflater og ivareta inn klima

Kompetanse, utdanning og rekruttering

Seksjonen har jobbet med å promotere muligheten for å ta fagbrev som renholdsoperatør, blant annet gjennom spredning av en [egen brosjyre](#) om temaet. I løpet av 2022 vil tilsvarende brosjyre utarbeides for vaskerifaget. For yrkessiden på nettsiden er det utarbeidet en oversikt over relevante videreutdanningsmuligheter for renholdere og vaskeriansatte med hovedfokus på fagskoleutdanninger. Ulike kurs og kompetansehevingstiltak deles kontinuerlig i våre kanaler. E-læringskurset «Smitteforebyggende renhold» ble tilgjengeliggjort på Fag i fokus i mars 2020, som svar på økt kompetansebehov hos medlemmene i forbindelse med koronautbruddet.

I februar 2019 arrangerte seksjonen konferanse for vaskeriansatte på Gardermoen. Konferansen hadde 40 deltakere, gikk over to dager, og hadde faggruppemedlem Åse Lindal som kursholder. Faglige temaer som ble adressert inkluderte kjemi, temperatur, ulike tekstiler og bruk av maskiner.

Fagfornyelsen

I fagfornyelsen som startet i 2018 har seksjonen vært tungt involvert i utarbeiding av nye læreplaner i både [Vg3 renholdsoperatørfaget](#) og [Vg3 vaskerifaget](#). Læreplanen i renholdsoperatørfaget ble innført i august 2021, mens læreplanen i vaskerifaget ble innført i august 2022. Faggruppelider Marita Sande deltok i arbeidsgruppen for førstnevnte, mens faggruppemedlem Åse Lindal deltok i arbeidsgruppen for sistnevnte. Seksjonen og faggruppen har jevnlig spilt inn i arbeidet, både uformelt og formelt gjennom høringer og faglig råd. Fagforbundets hørings svar til [Vg3 renholdsoperatørfaget](#) og [Vg3 vaskerifaget](#).

Fagforbundet er fornøyd med at læreplanene nå har fått en sterkere vektlegging av bærekraft, og at kunnskap om det organiserte arbeidslivet og trepartssamarbeidet er tatt inn. Andre tema som er gitt økt fokus er HMS og forståelsen av hvordan smitte forebygges. I renholdsoperatørfaget har å utføre renhold i ulike faser av en byggeperiode kommet inn som et nytt kompetansemål.

Faglige råd

Fagforbundet har per 2022 fast plass i [Faglig råd for teknologi og industrifag](#) (FRTEK) som ivaretar vaskerifaget ved Bendik Flomstad. I [Faglig råd for bygg- og anleggsteknikk](#) (FRBA), som ivaretar renholdsoperatørfaget, er Olav Strømmen vararepresentant for YS' Trude Sanna. Varaplassen i FRBA gir ikke samme påvirkningsmulighet som fast representasjon, men er likevel viktig. Rådene var særlig nyttige arenaer under fagfornyelsen.

Helse, miljø og sikkerhet

Flere e-læringskurs innenfor relevante HMS-utfordringer i fagene er tilgjengelig for medlemmene på [Fag-i-fokus](#), for eksempel «[Yrkesrelaterte hudplager](#)» som seksjonen fikk utarbeidet i 2018. Et e-læringskurs i [håndtering av tekstiler på institusjoner](#) ble fullført i 2022. Et notat om «[Faglig argumentasjon for bruk av moppevaskemaskin](#)» ble utarbeidet og delt med forbundsregionene i 2021, ettersom det noen steder ute brukes husholdningsmaskin som bidrar til bakteriespredning. I arbeidet med de nye læreplanene i Vg3 vaskerifaget og Vg3 renholdsoperatørfaget, har det blitt jobbet med å få inn relevante kompetansemål, som eksempelvis kunnskap om kjemi, beskyttelse og ergonomi.

Forvaltning av fellesskapets verdier

Gjennom koronapandemien bidro seksjonen til å løfte frem den viktige rollen til renholdere og vaskeriansatte i beredskap og smittevern, både på Facebook-siden, med tips til artikler i Fagbladet og kronikker. Under den første fasen av pandemien gjorde forbundet og LO et betydelig arbeid i kulissene for å sikre at renholdere og vaskeriansatte kom inn på regjeringens liste over kritiske samfunnsfunksjoner.

I arbeidet med de nye læreplanene i vaskerifaget og renholdsoperatørfaget har seksjonen hele veien vektlagt å få inn bærekraftperspektivet. I det årlige arbeidet med statsbudsjettet har seksjonen satt søkelys på vedlikeholdsetterlep i kommunal og fylkeskommunal bygningsmasse.

Organisatorisk arbeid

Fagområdet har gjennom perioden blitt ivaretatt blant annet gjennom faggruppen for renhold og vaskeri som pr. mai 2022 består av:

- Marita Sande (faggruppeleder)
- Mette Sætervold
- Åse Lindal
- Hilda Egerdahl

Faggruppen bidrar med nyttige faglige råd til ansvarlig rådgiver i seksjonsadministrasjonen og seksjonsstyret. I perioden har medlemmene fått kompetansepåfyll gjennom deltakelse på blant annet Jobb smartere-konferansen og Sykehuskonferansen.

Internasjonalt arbeid

Seksjonen deltar i nettverket [Service- og tjenstebranschens Union i Norden \(SUN\)](#), der vi utveksler nyttig informasjon med våre nordiske kolleger i fagbevegelsen. Seksjonsleder Stein Guldbrandsen har sittet i hovedstyret, mens ansvarlig styremedlem Ann Elisabet Sandvold har vært Fagforbundets representant i SUNs bransjestyre for renhold. Ansvarlig rådgiver og medlemmer av faggruppen har deltatt på SUNs bransjekonferanser for renhold sammen med Sandvold.

Informasjonsformidling og profilering

På Facebook-siden [Fagforbundet – for renholdere og vaskeriansatte](#) og yrkessiden på [fagforbundet.no](#) har det jevnlig blitt delt relevant fagstoff og faglige tilbud gjennom perioden. Seksjonen har også bidratt med tips til flere artikler i Fagbladet og fått publisert egenskrevne faglige kronikker i aviser.

Årets renholder og Renholdernes dag

Kåringen av Årets renholder har blitt arrangert hvert år i perioden og er godt etablert. Dette fremmer yrkesstolthet og promoterer faget. Prisen «Årets renholder», som deles ut på «Renholdernes dag» den første mandagen i desember, har i perioden fått mellom 75 og 190 nominasjoner hvert år. Vinneren av kåringen mottar diplom og gavesjekk på 5 000 kroner fra leder i seksjonen nasjonalt, og dekkes behørig på Facebook, i Fagbladet, Renholdsnytt og lokale medier. Yrkesdagen markeres på arbeidsplasser over hele landet.

Justice Day

Den 15. juni hvert år markeres *International Justice Day for Cleaners and Security Guards* som har sitt utspring i ILO, i samarbeid med NTL og NAF. Informasjonsavdelingen har holdt i dette, og markeringen foregår med en felles kronikk i rikspresen som setter fokus på årets tema.

Renovasjon

Det nye arbeidslivet

På renovasjonsområdet ble arbeidet i begynnelsen av perioden preget av situasjonen etter konkursene i Veireno og RenoNorden. Seksjonen samarbeidet tett med Omstillingsenheten og var involvert i et omfattende arbeid gjennom 2018 og 2019 for å ta renovasjonstjenestene tilbake i egen regi i de om lag 160 kommunene som plutselig stod uten avfallsinnhenting. Denne offensiven førte til at over 100 kommuner tok tilbake kontrollen over avfallsinnhenting. Faggruppen ga verdifulle bidrag til dette arbeidet gjennom yrkesfaglig argumentasjon og gode eksempler på hva som utvikler gode tjenester i egenregi, samt bidrag til økt kunnskap om konkurranseutsetting.

Gjennom 2020 og 2021 jobbet faggruppen videre med argumentasjon for å beholde og ta tilbake offentlige tjenester i egen regi, bidra til økt kunnskap om konkurranseutsetting samt synliggjøre konsekvensene av ulike samarbeids- og selskapsformer. Konkret har faggruppen bidratt med faglige innspill på sitt fagområde til seksjonens argumentasjonshefte for å drive og utvikle tjenester med egne ansatte.

I januar 2018 ga seksjonen innspill til en høringsuttalelse til regjeringens avfallsmelding. Seksjonsleder Stein Guldbrandsen stilte i høringen for Fagforbundet og argumenterte for fordelene ved å drive og utvikle tjenestene med egne ansatte. Videre hadde faggruppen og seksjonen innspill til Fagforbundets høringssvar til [Hjelmeng-utvalgets rapport om like konkurransevilkår](#).

Høsten 2018 ble det igangsatt et arbeid med revisjon av NS 9430, en kontraktstandard for avfallsinnhenting. Faggruppeleder Jan morten Sumstad deltok i standardkomiteen som jobbet med revisjonen. Arbeidet med revisjon av NS 9430 ble i 2020 lagt på is en periode etter uenighet mellom MEF og Fellesforbundet, men ble gjenopptatt høsten 2021. Uenigheten dreide seg om hvorvidt man kunne stille krav om virksomhetsoverdragelse i standarden, et punkt hvor Fagforbundet støttet Fellesforbundet. Utkastet til ny standard ble sendt på høring i november 2021 med høringsfrist 31. desember 2021, og den ferdige standarden ble [publisert på standard.no](#) våren 2022.

Kompetanse, utdanning og rekruttering

Fagfornyelsen har vært et viktig innsatsområde denne perioden. Stig Edvardsen fra faggruppen bidro, gjennom deltakelse på to workshops i regi av Utdanningsdirektoratet, med å utforme sluttkompetansebeskrivelse for Vg3 Gjenvinningsfaget. Sluttkompetansebeskrivelsene for Vg3 ble forankret gjennom Faglig råd for teknikk og industriell produksjon (FRTIP), og disse utgjorde grunnlaget for videre revisjon av læreplanverket på Vg1 og Vg2. Stig Edvardsen representerte senere Fagforbundet i læreplangruppen som hadde ansvar for læreplanen for Vg3 Gjenvinningsfaget. Faggruppen og seksjonen kom også med flere innspill til læreplanen. Disse ble løftet inn gjennom faglig råd og eget høringssvar med kommentarer om sirkulærøkonomi og digitalisering. Dette arbeidet pågikk gjennom 2019 og 2020. Arbeidet ble ferdigstilt første halvår 2021, og første kull som avlegger fagprøven etter ny læreplan vil gjøre det i 2024.

Nordisk avfallskonferanse var en hovedaktivitet for faggruppen i 2019, hvor man planla, arrangerte og gjennomførte en tredagers konferanse i Oslo som samlet over 50 arbeidstakere og tillitsvalgte fra de nordiske landene. Konferansen ble innledet med bedriftsbesøk på [Romerike Avfallsforedling IKS](#) (ROAF). Det faglige innholdet var knyttet opp til den norske modellen og tok opp temaer som offentlig vs. privat drift, sirkulærøkonomi, teknologiutvikling, fag- og yrkesopp-læring samt landrapporter fra deltakerlandene. Konferansen ble arrangert i samarbeid med Norsk transportarbeiderforbund.

Høsten 2021 satte AOF opp et gratis eksamensforberedende teorikurs for praksiskandidater i gjenvinningsfaget. Seksjonsadministrasjonen sendte ut SMS-varsel til 1600 medlemmer innenfor renovasjon og gjenvinning med informasjon om tilbudet, og plassene ble fylt opp raskt. På bakgrunn av den store interessen, tok seksjonen initiativ til å fullfinansiere og få satt opp en ny runde med samme kurs, med oppstart medio januar 2022.

Seksjonen støttet høsten 2021 et initiativ fra KS/Samfunnsbedriftene til søknad om opprettelse av et bransjeprogram innenfor avfalls- og gjenvinningsbransjen, som ble igangsatt våren 2022. Bransjeprogrammet er et partssammensatt samarbeid om utvikling av utdanningstilbud, og bakgrunnen er at det i dag er få utdanninger som er direkte rettet inn mot avfalls- og gjenvinningsbransjen. På høyskole/universitetsnivå har noen utdanningsinstitusjoner, som Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) og BI, utviklet kurs i sirkulærøkonomi rettet inn mot leder-sjiktet i bedriftene, men ellers er det ingen utdanningsretning som er direkte rettet inn mot dem som jobber i bransjen. Så vel utviklere som fagfolk, på alle nivåer i produksjonen, vil ha behov for mer kunnskap for å kunne bidra til innovasjon og nye klimavennlige løsninger.

Fagforbundet har i våre innspill til kompetansebehovet særlig fremhevet sirkulærøkonomi, HMS, farlig avfall og digitalisering som aktuelle temaer, i tillegg til å styrke mulighetene for flere til å ta fagbrev som praksiskandidater, blant annet gjennom eksamensforberedende teorikurs til fagprøve samt kurs i yrkesnorsk. Midlene som utlyses skal fordeles av programområdestyret for bransjeprogrammet høsten 2022. I tillegg til Fagforbundet og Samfunnsbedriftene, er også organisasjoner fra privat sektor representert samt staten ved Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse.

Helse, miljø og sikkerhet

Seksjonen har bidratt med ressurser til STAMIs prosjekt om biologisk eksponering i avfallsbransjen. Seksjonsstyret vedtok i 2020 å støtte prosjektet med NOK 170 000 over prosjektperioden. Trond Evertsen fra seksjonsstyret sitter i referansegruppen for prosjektet. Prosjektet ble som mye annet bremset noe i forbindelse med pandemien, men per oktober 2021 var man i gang igjen. STAMI har videre bedt Fagforbundet om ressurspersoner til et oppfølgingsprosjekt om soppeksposering.

I 2020 ga faggruppen en inngående beskrivelse av HMS-forholdene i gjenvinningsbransjen til Gjen-sidige forsikring, etter henvendelse til seksjonen vedrørende dette. Faggruppen har også diskutert temaet HMS-risiko ved håndtering av elektronisk avfall.

Forvaltning av fellesskapets verdier

Seksjonen og faggruppen bidro i 2018 til Fagforbundets arrangement på Arendalsuka, hvor temaet var «Renovasjon i egenregi – lønnsomt og grønt». Faggruppen jobbet også aktivt med å innlemme miljøargumenter i arbeidet med rekommunalisering.

Sirkulærøkonomi ble et sterkere og sterkere satsingsområde gjennom perioden, og i 2019 hadde man god dialog med KS Bedrift Avfall om håndtering av plastavfall. I forbindelse med Nordisk avfallskonferanse bidro også faggruppen aktivt med å utforme programmet og få løftet inn sirkulærøkonomiske temaer, slik at konferansen også satte søkelys på gjenvinningsdelen av avfalls-håndteringen, og ikke kun innsamlingen. Dette ga en bredere konferanse, noe som var med på å synliggjøre seksjonens tjenesteområder som grønne og fremme gode miljøløsninger. Like før pandemien brøt ut, deltok Trond Evertsen og Lars Vassenden på et ETUC-kurs om fagforeningenes rolle i sirkulær økonomi i Firenze.

I 2020 holdt rådgiver Bendik Flomstad innlegg på KNS' nordiske klimakonferanse med temaet Oslo som miljøhovedstad. Her vektla man det gode arbeidet i Renovasjonsetaten etter re-kommunaliseringen og viste til at gode miljøløsninger er vanskelig forenlig med profittorienterte eierskaps- og selskapsstrukturer.

Faggruppen ga innspill i flere runder til regjeringens nasjonale strategi for sirkulær økonomi. Bendik Flomstad holdt i dette, med innspill fra faggruppen, samt Gunnar Steinsholt i Politikk- og samfunnsavdelingen. Seksjonen har videre fremmet forslag om å få inn et punkt om sirkulærøkonomi i Fagforbundets prinsipp- og handlingsprogram. Bendik Flomstad utarbeidet forslag sammen med Mette K. Haugen og Gunnar Steinsholt.

Høsten 2021 ble Stein Gulbrandsen og Bendik Flomstad meldt inn i en ekspertgruppe for sirkulærøkonomi, som ledes av Are Tomasgard i LO. Målsettingen for gruppen er å gi regjeringen konkrete innspill til sirkulærøkonomisk politikk. Gruppen avholdt frokostseminar i mars 2022 i samarbeid med Agenda og Fremtind, hvor klima- og miljøministeren deltok.

Organisatorisk arbeid

Fagområdet har gjennom perioden blitt ivaretatt blant annet gjennom faggruppen for renovasjon som pr. mai 2022 består av:

- Jan Morten Sumstad (leder)
- Jan-Olav Helmo
- Lars Vassenden
- Stig Edvardsen
- Frank Verpelstad

Seksjonen har vært representert på flere møter i Nordens Offentliganställdas Fackliga Samorganisation (NOFS), hvor Trond Evertsen har deltatt som leder av ekspertgruppen for miljø og avfall. Stein Gulbrandsen og Bendik Flomstad har deltatt jevnlig i EPSUs Standing Committee for Utilities i Brussel.

Informasjonsformidling og profilering

Faggruppen har gjennom å være gode ambassadører for avfallsbransjen bidratt til å spre kunnskap om Fagforbundets politikk på områder som berører seksjonens yrkesgrupper samt gjennom faglige bidrag på Nordisk avfallskonferanse. Faggruppen har videre tipset om saker som spres på Facebook-siden [Fagforbundet – for ansatte innen renovasjon](#), samt gitt innspill til revisjon av brosjyrer for ansatte innen renovasjon og gjenvinning.

Vann og avløp

Det nye arbeidslivet

VA-området er underlagt lovpålagte bestemmelser om offentlig eierskap og gebyrfastsetting etter selvkostprinsippet. Det finnes likevel eksempler på konkurranseutsetting av drift av vannverk. Faggruppen har derfor sett behovet for å ha et våkent blikk på å beholde og ta tilbake offentlige tjenester i egen regi samt bidra til økt kunnskap om konkurranseutsetting. Dette har faggruppen bidratt til gjennom å identifisere ulike former for privatisering i vannsektoren og synliggjøre hvilke effekter det har.

Temaet konkurranseutsetting ble aktualisert i 2019 i forbindelse med en mulighetsstudie om interkommunalt VA-samarbeid i Trøndelag, hvor man fra konsulenthold ikke ville se bort fra påståtte gevinster ved privat drift. Faggruppen bidro i diskusjonen med Omstillingsenheten rundt dette.

Arbeid med faglig argumentasjon er sentralt for seksjonen. Faggruppen har bidratt med faglige innspill på sitt fagområde til seksjonens argumentasjonshefte for å drive og utvikle tjenester med egne ansatte. Dette ble ferdigstilt i september 2021 og senere lansert på et eget Howspace-område. Til Verdens vanddag i 2020 ble det i lys av koronakrisen skrevet en nettartikkel med argumenter om beredskap som viser at god beredskap er vanskelig forenlig med profittorienterte eierskaps- og selskapsstrukturer.

Kompetanse, utdanning og rekruttering

Arbeidet med kjemiprosessfaget under [Yrkes-NM 2018](#) var en definert hovedprioritet for dette året. Fagforbundet samarbeidet med LO Media som laget en stand som var svært synlig på utdanningsmessen tilknyttet Yrkes-NM. På standen deltok fem lærlinger fra ulike fylker, ledsaget av mentorer og ansvarlige fagpersoner. [Norsk Vann](#) ved rådgiver Omar Gamal samt Jarle Brekke-Johnsen fra opplæringskontoret [Industrilærling Vestfold og Telemark](#) deltok aktivt i så vel planlegging som gjennomføring. På standen demonstrerte lærlingene hvordan man ved hjelp av kjemisk felling kan skille ut avfallsstoffer og rense drikkevann, og det ble arrangert quiz for å teste elevenes kunnskaper om vann. I tillegg var det laget VR-filmer hvor elevene kunne få innblikk i ulike jobbmuligheter innenfor både vannbransjen og industrien, samt en [film som viste hvorfor tre lærlinger valgte kjemiprosessfaget](#). Over 1 000 elever klikket seg inn på nettsiden som seksjonen hadde laget, for å lese mer om kjemiprosessfaget. En målsetting med dette var økt søking til yrkesfag, og på sikt at dette ville kunne spille positivt inn i oppfølgingen av samfunnskontrakten for flere læreplaner. Faggruppen selv betegnet dette arbeidet som svært inspirerende og meningsfylt å jobbe med.

Administrasjonen har gjennomgående vært aktiv i arbeidet med fagfornyelsen gjennom [Faglig råd for teknikk og industriell produksjon \(FRTIP\)](#), og har kommet med en rekke innspill underveis til læreplanrevisjonen. Fra tidligere var sluttkompetansebeskrivelsene for Vg3 forankret gjennom FRTIP, og disse utgjorde grunnlaget for den videre revisjonen av læreplanverket på Vg1 og Vg2. Grunnet omfanget av læreplaner innenfor FRTIP ble revisjonen først fullført i 2021. Faggruppen har vært involvert og bidratt til hørings svar til både Vg2 anleggsteknikk og Vg3 anleggsløsløp faget – et fag som Fagforbundet var blant pådriverne for å få opprettet - i tillegg til innspill til Vg2- og Vg3-læreplanene i kjemiprosess- og laboratoriefag.

Faggruppen ved leder Roy Rindal var høsten 2019 forslagsstiller til et nytt Norsk Vann-prosjekt om kompetansekrav og læreplaner i vannbransjen. Rindal ble med i prosjektgruppen og prosjektet ble igangsatt første halvdel av 2020, etter å ha blitt vedtatt som ett av Norsk Vanns prioriterte prosjekter. En del av dette prosjektet ser på muligheten for at flere virksomheter kan gå sammen i en såkalt opplæringsring, hvor man sammen skal kunne dekke alle områdene i et lærlingløp. Dette omfattende kompetansekartleggingsprosjektet for vannbransjen avstedkom en rapport utarbeidet av COWI ved utgangen av 2021. Faggruppen har tilbudt seg overfor Norsk Vann å bidra med et innlegg

på et faglig arrangement i oppfølgingen av prosjektet, tentativt i løpet av 2022. Du kan lese mer om prosjektet i temaheftet «[Fag i endring](#)».

Helse, miljø og sikkerhet

Faggruppen har vært opptatt av helserisikoen ved arbeid med avløpsvann. Våre nordiske kolleger innenfor vann og avløp viste interesse for [STAMI-rapporten fra 2016](#) om dette temaet og ga uttrykk på møte i [Nordens Offentliganställdas Fackliga Samorganisation \(NOFS\)](#) for at dette var et ønsket tema for videre samarbeid. Faggruppen har imidlertid måttet prioritere andre prosjekter og har ikke jobbet med konkrete tiltak knyttet til dette i perioden, men man har som ambisjon å operasjonalisere en oppfølging i 2022, med kopling mot pågående [STAMI-prosjekter om biologisk eksponering ved avfallshåndtering](#).

Forvaltning av fellesskapets verdier

Faggruppen og seksjonen har bidratt til å synliggjøre vedlikeholdsetterslepet i offentlig sektor gjennom innspill om manglende prioritering i statsbudsjettet samt gitt innspill til en høring om selvkostprinsippet relatert til denne problemstillingen. Høsten 2020 skrev administrasjonen en kronikk om dette med kopling til vedlikeholdsetterslep på bygg samt andre tekniske tjenestområder. Etter innspill fra seksjonen har Fagforbundet i januar 2022 etterlyst et nasjonalt løft for vedlikehold og bygging av samfunnskritisk VA-infrastruktur i vårt innspill til statsbudsjettet 2023.

Seksjonen har i flere runder gitt innspill regjeringens nasjonale strategi for sirkulær økonomi, og har videre fremmet forslag om å få inn et punkt om sirkulærøkonomi i Fagforbundets prinsipp- og handlingsprogram. Bendik Flomstad utarbeidet forslag sammen med Mette K. Haugen og Gunnar Steinsholt.

Faggruppen og seksjonen har årlig markert Verdens vanndag 22. mars. Hvert år er det et definert internasjonalt tema for vanndagen. Under pandemien løftet man eksempelvis temaer som vanntilgang og håndhygiene samt sammenhengen mellom klima og vann. Temaene knyttes vanligvis til hvordan vi verdsetter vann som ressurs.

Verving, aktivisering og beholde medlemmer

Faggruppen har ikke hatt aktivitet i perioden på dette området, utover å spille inn til mulige tiltak for å treffe flere langtidsutdannede. Arbeidet med Yrkes-NM kan også forhåpentlig ha en verveeffekt på sikt gjennom økt rekruttering til vannrelaterte utdanningsløp.

Organisatorisk arbeid

Fagområdet har gjennom perioden blitt ivaretatt blant annet gjennom faggruppen for vann og avløp som pr. mai 2022 består av:

- Roy Rindal (Leder)
- Gunhild Enes
- Pål Bergly Østre
- Fred Magne Johansen

Faggruppen har vært representert på to møter i Nordens Offentliganställdas Fackliga Samorganisation (NOFS), hvor Pål Bergly Østre har deltatt i ekspertgruppen for vann. Stein Gulbrandsen og Bendik Flomstad deltar jevnlig i EPSUs Standing Committee for Utilities, hvor vann og avfall er ett av temaområdene. Faggruppen og administrasjonen har også deltatt på flere av Norsk Vanns årskonfe-

ranser, som avholdes hvert år i september, i tillegg til andre fagarrangementer i regi av Norsk Vann.

Til det fagligpolitiske arbeidet kan også samarbeidet med eksterne aktører som Norsk Vann i forbindelse med Yrkes-NM trekkes frem, hvor gode relasjoner ble knyttet med samarbeidspartnere som vi har sammenfallende interesser med.

Informasjonsformidling og profilering

Til Verdens vanndag, hvor faggruppen årlig samarbeider med seksjonsadministrasjonen om en nettartikkel, har man knyttet Fagforbundets politikk opp til det internasjonale temaet for vanndagen. Faggruppen bidro også med tall og tekst til informasjonsavdelingens valgkampskriv om vannsektorens rolle i kommunal beredskap. I tillegg har vannrelaterte saker blitt delt på Facebook-siden [Fagforbundet – for ansatte innen vann og avløp](#).

Park og grøntansatte

Det nye arbeidslivet

Det har i perioden ikke vært jobbet med konkrete tilfeller hvor parktjenestene er konkurranseutsatt, men det har vært en generell bevissthet på hvordan Fagforbundet kan bidra til å forhindre konkurranseutsetting og ta parktjenestene tilbake i egen regi.

En oversikt over hvilke kommuner som har parktjenestene i egen regi, og hvem som har satt dette ut er under utarbeidelse av Politikk- og samfunnsavdelingen. Målet med oversikten er at det skal bli lettere for leder av seksjonen i forbundsregionene å ha oversikt over hvor man kan jobbe for å ta denne tjenesten tilbake – samt være på vakt mot mulig konkurranseutsetting.

Fagforbundet Oslo engasjerte [Kommunekonsult AS](#) (eid av Fagforbundet) til å utforme en rapport som utforsket mulighetene for at Oslo kommune kan ta tilbake park i egenregi. Gunnar Gussgard var ansvarlig for rapporten, som ble ferdigstilt på nyåret i 2022. Dersom arbeidet startes opp i 2022, vil det kunne ha en betydelig overføringseffekt til andre kommuner, særlig i byene, som per i dag har konkurranseutsatt sine parktjenester.

Kompetanse, utdanning og rekruttering

Inntil det i 2015 ble innført et forsøk med læreordning – med to år i skole og to år i lærebedrift – innen gartnerfaget, hadde opplæringen i faget i sin helhet foregått på skole og ledet frem til yrkeskompetansebevis. I 2018 kom det en [delrapport](#) som konkluderte at elevene gjennom forsøksordningen var blitt mer vant til praktisk og fysisk arbeid, og at de hadde fått den praktiske erfaringen som kreves. Næringene var dessuten svært positive til å få fagarbeidere som arbeidskraft, og viste vilje til å bidra gjennom å ta inn lærlinger. På bakgrunn av de gode erfaringene med forsøket sendte Gartnerforbundet i desember 2018 inn en søknad om å etablere denne opplæringsmodellen og fagbrev i gartnerfaget som en varig ordning. Faglig råd for naturbruk støttet Gartnerforbundets ønske, og som et ledd i fagfornyelsen sendte Utdanningsdirektoratet høsten 2020 de nye læreplanene for [Vg2 landbruk og gartnerfaget](#) og [Vg3 gartnerfaget](#) på høring. Faggruppen for park og grøntansatte kom med innspill til [Fagforbundets hørings svar](#). De ønsket blant annet en styrking av det grøntfaglige og pekte på en manglende vektlegging av trepleie i læreplanene. Gartnerfaget trenger rekruttering fra faglig kvalifiserte og interesserte. Med en ny giv og endringer innen opplæringsmodellen, ønsker man å øke de unges interesse for faget, som i dag er et typisk voksenfag.

I 2021 ble det inngått [samarbeid med Fagus om et faglig tilbud](#) som gir våre medlemmer innen grøntanleggssektoren tilgang til FAGUS Rådgivning, hvor de kan stille spørsmål til [FAGUS-rådgiverne](#), lese svarene gitt på [tidligere spørsmål](#) og få gode rabatter på [FAGUS-arrangementer](#). I avtalen ligger det også at Fagus avholder to digitale arrangementer for våre medlemmer årlig. Faggruppen for park og grøntansatte har gitt innspill til aktuelle tema for disse arrangementene.

Utover dette blir det jevnlig fremmet kurs fra Bad, Park og Idrett (BPI) og Fagus på yrkessiden på nettsiden og direkte til medlemmer. Samarbeidet med BPI har fortsatt i perioden med jevnlig møter, men det har ikke blitt prioritert å starte opp nye samarbeidsprosjekter grunnet liten administrativ kapasitet i seksjonen.

Helse, miljø og sikkerhet

Fagforbundet har fremmet HMS-relaterte kurs fra BPI, samt distribuert brosjyren «HMS for ansatte i grøntsektoren» som ble oppdatert våren 2018 og den nye «Fagforbundet for deg som jobber i grønn sektor».

Forvaltning av fellesskapets verdier

Viktigheten av grøntareal og rekreasjonsområder for folkehelsen er blitt fremmet gjennom innspill til den nye Folkehelseloven i 2022. Gjennom Fagbladet er det blitt vist frem gode eksempler gjennom artikler, se mer under profilering og informasjonsformidling.

Verving, aktivisering og beholde medlemmer

Seksjonsstyret vedtok i 2018, etter innspill fra landskonferansen, at det skulle opprettes en nettverksgruppe for park og idrett som skulle arbeide med fagbrev for gartnere. Første nettverksmøte ble avholdt høsten 2018, med besøk på Gjennestad VGS (Sandefjord) for å diskutere gartnerfagets fremtid og for å få mer informasjon om prøveprosjektet med fagbrev for gartner.

Nettverksgruppen fortsatte arbeidet gjennom 2019, og det sentrale seksjonsstyret vedtok i desember 2019 at gruppen skulle utvides ytterligere med to medlemmer og bli faggruppe på lik linje med de øvrige faggruppene i seksjonen. Gruppen ble utvidet fra tre til fem medlemmer i 2020, med nye tilskudd fra Oslo og Bergen. Det er nå en bedre geografisk spredning og kjønnsbalanse i faggruppen.

Organisatorisk arbeid

Etter landskonferansen i 2017 ble det re-etablert et nettverk for park og idrett som skulle arbeide med fagbrev for gartnere. I 2020 ble dette omgjort til en faggruppe og fagområdet ivaretas i dag blant annet gjennom faggruppen for park og grøntansatte som pr. mai 2022 består av:

- Maj Irene Nilssen, Tromsø (leder)
- Anita Knutsen
- Magnus Gommerud Nielsen
- Helga V. Solberg
- Anders Troye

Det er avholdt to fysiske møter i året, med unntak av 2020-2021, hvor faggruppemøtene var digitale.

Tre faggruppemedlemmer og ansvarlig rådgiver deltok på Grønn Galla i Drammen 17.-18. november 2021.

Informasjonsformidling og profilering

Hovedkanalen for informasjonsmidling har vært yrkessiden på nettsidene. Det er også vært brukt noe e-post og SMS direkte til medlemmene for å nå ut med faglige tilbud. I løpet av perioden har det også vært flere park- og grøntrelevante artikler i både nettutgaven og papirutgaven av Fagbladet:

- «Tom og Lars fra Bymiljøetaten lager skiløypene i OL»
- «Derfor liker vi å jobbe i kommunen: 28 kommuneansatte forteller hvorfor de gleder seg til å gå på jobb» (park som et av eksemplene)
- «Kirketjener Gro møter folk både i sorg og glede»
- «Gartner Magnus fikk inn 20 el-sykler og elektriske maskiner på gravplassen. Så fikk han spesialoppdrag for kommunen»
- «Slik blir det mer liv på gravlunden!»
- «Nytt prosjekt skal øke rekrutteringen til gartnerfaget»
- «Miljøvennlige parker» (s.16-18)

Samfunnsplanleggere, tekniske saksbehandlere og ingeniører

Forvaltning av fellesskapets verdier

Ved inngangen av perioden bidro seksjonen med yrkesfaglig argumentasjon for å beholde eiendomsoppmåling etter matrikkelloven som en offentlig tjeneste i kommunal regi. Det ble gjort et godt påvirkningsarbeid i forkant av komitébehandling – blant annet gjennom møter med Arbeiderpartiet og Kristelig folkeparti. Seksjonen avga dessuten eget høringssvar og deltok på Kommunal- og forvaltningskomiteens muntlige høring på Stortinget. Dette arbeidet bar frukter, og under stortingets behandling 15. mars 2018 ble lovforslaget avvist av stortingsflertallet. Det er ellers jevnlig blitt besvart høringer og spilt inn til regjeringens arbeid, særlig i pandemiårene.

Faggruppen har jobbet mest med temaene havområder, befolkningsnedgang i de nordligste fylkene, og god stedsplanlegging – enten det er i bygd eller by. I tillegg har det vært et stort fokus på relevante problemstillinger innen klima og miljø, og planleggere og samfunnsutviklere sin rolle i den grønne omstillingen. Særlig under pandemien fikk mange en rolle som nøkkelpersoner i kommunenes beredskap.

Ansvarlig rådgiver har siden 2018 vært koblet på arbeidet med LOs stedsutviklingsutvalg, som vara for Mats Kvaløy Bjørbekk, rådgiver i politikk- og samfunnsavdelingen.

Ansvarlig rådgiver satt i Standard Norges speilkomité SN/K 548- Bærekraftige lokalsamfunn fra 2018–2021. Det ble etter dette bestemt at deltakelse i nettverket Smarte byer Norge og andre fora for stedsutvikling vil være bedre bruk av tid og ressurser.

Det ble høsten 2021 opprettet et digitalt nettverk for samfunnsplanleggere, tekniske saksbehandlere og ingeniører som et medlemstilbud som skal stimulere til diskusjon, deling av ideer og nettverksbygging i et lukket og trygt fora.

Kompetanse, utdanning og rekruttering

Faggruppemedlemmer og ansvarlig rådgiver har deltatt på flere konferanser og møter i perioden:

- Klima- og miljødepartementets (KLD) oppfølgingsmøte om engangsartikler av plast 26. juni 2018, ansvarlig rådgiver Mette K. Haugen deltok
- Revolve-dagen 2018 (NTNU Gløshaugen), faggruppelider Janike Rype og studentkontakt Kristaver Johansen sto på stand sammen med andre forbund i LO ingeniør (FLT og IE)
- Building Green 17.–18. oktober 2018 (Oslo), faggruppelider Janike Rype, styremedlem Rita H. Nilssen og ansvarlig rådgiver Mette K. Haugen deltok
- Norske arkitekters landsforbunds årskonferanse 27. september 2019, som hadde temaet Degrowth – om hvordan arkitekter kan planlegge for utvikling uten vekst. Her var det overføringsverdi til hvordan andre planleggere og samfunnsutviklere må vurdere sin rolle i en grønn omstilling.
- FNs klimakonferanse i Glasgow november 2021, ansvarlig rådgiver Mette K. Haugen deltok i LOs delegasjon som representant for Fagforbundet

I september 2020 arrangerte seksjonen en nettsamtale med tema: Korona, kommune og statsdugnad. Fagforbundet inviterte til nettsamtale med to kommunalsjefer, en næringssjef/ beredskapskoordinator og en samfunnsplanlegger. Der Sel kommune hadde det første bekreftede tilfellet av Covid-19, hadde Herøy i Nordland ennå ikke hatt et eneste tilfelle da nettsamtalen fant sted, mens

i Vestvågøy hadde de hatt både bølge en og to. Hvordan er det å stå midt i en epidemi? Det ble en spennende samtale om erfaringer og hvordan et knippe kommuner organiserte seg når alt ble snudd på hodet våren 2020.

Deltakere i nettsamtalen:

- Inga Gudrun Hyrve – kommunalsjef plan, teknisk og eiendom – Sel kommune
- Kjell Hedgard Hugaas – kommunalsjef teknisk – Herøy kommune i Nordland
- Heidi Bergsli – samfunnsplanlegger – Vestvågøy kommune
- Sigve Olsen – næringsjef/beredskapskoordinator – Vestvågøy kommune
- Mette K. Haugen – rådgiver i Fagforbundet

Fagforbundet organiserer både kulturarbeidere og samfunnsplanleggere i kommunen. I det digitale lunsjseminaret «Kultur som stedsutvikler» 9. juni 2021 satte vi fokus på krysningspunktene mellom disse.

Deltakere i lunsjseminaret:

- Trond Hugo Haugen – kunstner og initiativtaker til Ka då, ittepå? Stavanger som Europeisk kulturhovedstad 2008
- Nanna Løkka – forsker ved Telemarksforskning, jobber med fri forskning, evaluering, utredning og utvikling innenfor kulturområdet
- Marit Bertheussen, avdelingsleder for Træna Museum. Hvordan jobbe med kultur i et lite øysamfunn, som også har en markant festival?
- John Kristian Øvrebø, kultursjef Arna og Åsane kulturkontor og tidligere styremedlem i Seksjon for kirke, kultur og oppvekst i Fagforbundet

Lunsjseminaret ble avholdt i samarbeid mellom Yrkesseksjon kirke, kultur og oppvekst og Yrkesseksjon samferdsel og teknisk. Verter fra Fagforbundet var rådgiverne Heidi Anderssen-Dukes og Mette K. Haugen.

Verving, aktivisering og beholde medlemmer

Det har i perioden vært et pågående arbeid å profilere Fagforbundet som et forbund for grupper med høyere utdanning på nye arenaer. Seksjonen har blant annet representert Fagforbundet i prosjektet LO Ingeniør, en prosjektgruppe som gikk på tvers av forbundene i LO som organiserer ingeniører. Deltakende forbund var Forbund for ledelse og teknikk (FLTY), Industri Energi (IE), Norsk tjenestemannslag (NTL), EL og IT Forbundet og Fagforbundet, samt LO sentralt som koordinerte prosjektgruppens arbeid. Det fysiske medlemsbladet ble lagt ned i 2018, og erstattet med et digitalt nyhetsbrev, som gjorde det lettere å spre sakene i sosiale media. Podkasten «[Brobyggerne](#)» ble også satt i gang, og første episode ble publisert i september 2018. LO Ingeniør-satsingen ble i 2019 bestemt avviklet fra 2020 da prosjektet LO for alle (2020–2023) tok over ingeniørsatsingen for flertallet av forbundene som deltok i LO Ingeniør (Fagforbundet, FLT og Industri Energi).

I 2018 startet seksjonen opp en studentsatsing rettet mot ingeniørstudenter på Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet /NTNU). Det ble tilsatt en studentkontakt (20 %) som skulle følge opp denne satsingen på campus. I tillegg ble leder av seksjonen og ungdomstillitsvalgt i Fagforbundet Trøndelag koblet på studentsatsingen. Seksjonens studentkontakt koblet seg også tett på satsingen LO-studentene som hadde studiestedet Trondheim som pilot. Gjennom denne student-satsingen ble det gjennomført flere arrangementer for studentene og stands på Gløshaugen ved semesteroppstart – men under LO som ett, ikke de enkelte forbund. Dette for å fremstå sterkere som alternativ til profesjonsforbundene utenfor LO – som også ønsker å verve de samme studentene. Prosjektperioden for studentsatsingen løp ut 2019, og var slik en forløper til Fagforbundets studentprosjekt som har som mål å verve flere universitets- og høyskolestudenter i alle regioner. Etter hvert som Fagforbundets studentprosjekt tok form, gikk Kristaver Johansen over til å være studentkontakt på lik linje med de andre studentkontaktene.

Ingeniører, samfunnsplanleggere og arkitekter ble valgt som fokusgruppe fra seksjonen inn i [LO for alle-prosjektet](#) (2020-2023), slik at hele organisasjonen kan jobbe målrettet for å bedre tilbudet til ingeniører og andre langtidsutdannede innen kommunenes planavdeling i Fagforbundet. Prosjektet fikk en treg start grunnet koronapandemien, men seksjonen bidrar og samarbeider med prosjektlederne i den grad det er ønskelig.

Organisatorisk arbeid

Fagområdet har gjennom perioden blant annet blitt ivaretatt gjennom faggruppen for samfunnsplanleggere, tekniske saksbehandlere og ingeniører. Ved oppnevning av faggrupper for perioden 2021-2023 ble ikke faggruppen videreført. Det vil i stedet bli satset på å etablere et digitalt nettverk som skal bidra til å ivareta fagområdet. Da faggruppen ble lagt ned høsten 2021 bestod den av:

- Janike Rype (leder)
- Kjell Hedgard Haugaas
- Kristaver Birkeland Johansen
- Thore-Andree Halland

Kollektivtrafikken

Koronapandemien og den økonomiske krisen som har fulgt har hatt stor betydning for kollektivtransporten siste del av perioden. Bussjåfører ble definert som samfunnskritiske og Fagforbundet har deltatt i innspillsrunder og påvirkningsarbeid for å påvirke smittevernstiltak innenfor kollektivtransporten. Seksjonsadministrasjonen og faggruppen har samarbeidet aktivt om svar på høringer og innspill.

Det nye arbeidslivet

Faggruppen har i perioden fulgt utviklingen innen autonome kjøretøy nøye. I denne forbindelsen har faggruppen arbeidet med krav til såkalte bussverter, som er ombord i de selvgående bussene. Temaet var også oppe på Kollektivkonferansen 2019, med besøk av en ekspert fra NTNU som jobber med fremtidens kollektivtrafikk. Det har blitt diskutert endringer i Bussbransjeavtalen for å fange opp endringer i blant annet omfangsbestemmelser.

Det er i løpet av perioden blitt større fokus på deltidsproblematikk i bransjen. Nytt anbud i Trøndelag har ført til en sterk økning i deltidsstillinger. Det er et problem som har blitt satt på agendaen i leserinnlegg og er tatt inn i seksjonens argumentasjonshefte for egenregi.

Utdanning, kompetanse og rekruttering

Faggruppens medlemmer jobber lokalt gjennom sine fagforeninger med å få flere til å ta fagbrev. Det satses på å få flest mulig medlemmer til å ta fagbrev innen sine fag, blant annet yrkessjåførfaget, logistikkfaget og renholdsoperatørfaget. Bransjen har, etter påtrykk fra faggruppen, utviklet nettbaserte kurs for fagbrevteorien til yrkessjåførfaget. I 2020 ble det avgitt høringssvar til nye læreplaner i Vg2 transport og logistikk og Vg3 yrkessjåførfaget.

Helse, miljø og sikkerhet

Seksjonen, ved faggruppen og seksjonsadministrasjonen har i samarbeidet med hovedverneombud Harald Sehm og verneombudene i Vy (Nettbuss) jobbet for å bedre kollisjonssikkerheten for bybusser.

Det jobbes både lokalt i anbudsområder og opp mot myndigheter for å styrke regelverket. I tillegg har faggruppemedlemmer og seksjonsstyret vært synlige i media. Dette arbeidet resulterte i at regjeringen i 2022 sendte forslag om kollisjonssikkerhet i buss på høring. Fagforbundet avga høringssvar via LO.

Koronakrisen

Folkehelseinstituttet (FHI) utarbeidet tidlig i pandemien en smittevernveileder for kollektivtransporten. Veilederen er i flere runder blitt revidert og seksjonsadministrasjonen og faggruppen har samarbeidet om Fagforbundets budskap i innspillsrunder. Fagforbundet påvirket innholdet i smittevernveilederen, slik at mulige tiltak som stenging av fordør og fremste seterader ble forankret i veilederen.

Faggruppen har lenge jobbet for kontantfrie busser og fått gjennomslag for dette i 2020 på grunn av koronakrisen. Faggruppen har deretter jobbet for at det skal bli varig slutt på håndtering av kontanter.

Forvaltning av fellesskapets verdier

Fagforbundet mener at alle velferdsstatens tjenester drives best i offentlig regi. Det har blitt jobbet med å synliggjøre ulempene med anbudssystemet i Fagbladet og i andre medier. Kollektivtransporten har i tillegg et eget kapittel i heftet og nettsiden for Argumentasjon for egenregi, som seksjonen lanserte i september 2021. Politisk har det blitt jobbet for å ta kollektivtransporten tilbake i egenregi flere steder. Både i arbeidet med bybanen i Bergen og busstransporten i Trøndelag har Fagforbundet vært nær å nå målet, men uten å lykkes. I 2020 vedtok Fylkestinget i Innlandet å utrede om fylket skal ta tilbake kollektivtransporten i egenregi ved utløpet av neste anbudsperiode.

Fagforbundet har jobbet politisk opp mot nasjonale myndigheter for å sikre videre støtte til kollektivtransporten, slik at tjenesten ikke svekkes som følge av varig passasjerfall etter pandemien.

Verving, aktivisering og beholde medlemmer

Faggruppen har arbeidet for å få på plass et introkurs, som kan gi flere tillitsvalgte og flere aktive medlemmer. Utgangspunkt er Oslo Sporveiers Arbeiderforening (OSA) sitt kurs, tilpasset lokale forhold.

Noen av foreningene har egne grunnkurs for nye medlemmer i tillegg til Fagforbundets egne kurs.

Faggruppen har avholdt Kollektivkonferanse i 2018, 2019 og 2021.

Organisatorisk arbeid

Fagområdet har gjennom perioden blitt ivaretatt blant annet gjennom faggruppen for kollektivtrafikken som pr. mai 2022 består av:

- Ola Floberg (leder)
- Vegard Tillerflaten
- Stig Ingar Nilsen
- Jette Lunemann Hansen
- Kennet Steinar Bekkenes
- John Vidar Lier

Seksjonen har i tillegg vært representert ved politisk ledelse og faggruppemedlemmer på ITF-kongressen ([International Transport Workers' Federation](#)) høsten 2018 og ETF-kongressen (European Transport Workers' Federation) i 2022.

Informasjonsformidling og profilering

Faggruppens medlemmer jobber aktivt lokalt med synliggjøring. Fagforbundet for ansatte i kollektivtrafikken har i løpet av perioden fått en Facebook-side, men den har relativt få følgere foreløpig. Faggruppen og seksjonsstyret er aktive i Fagbladet og lokale medier og har blant annet satt søkelys på:

- Streiken 2020 og at bussjåførene forventer et lønnsløft i tråd med inngåtte avtaler
- [Behovet for krav om kollisjonssikre busser](#)
- En mengde negative følger av anbudssystemet

Trafikkbetjenter

Kompetanse, utdanning og rekruttering

Fagforbundet har over tid jobbet for å få på plass et fagbrev for trafikkbetjenter, men uten å lykkes. Etter at det viste seg umulig å få opprettet fagbrev for trafikkbetjenter har faggruppen siden 2019 jobbet med å kartlegge alternative løsninger. Faggruppen har jobbet med å definere manglene ved dagens opplæringsmodell sammenlignet med utvidede kurs eller kursstige. Som et ledd i dette ble det i 2021 avholdt kontaktmøte med Norpark for diskusjon om samarbeid om kurs og interessepolitiske saker.

Helse, miljø og sikkerhet

Faggruppen har vært opptatt av å gjeninnføre trafikkbetjentenes vern som offentlige tjenestemenn. Utfordringen er at straffelovens bestemmelser ikke verner yrkesutøveren, men myndighetsutøvelsen. For trafikkbetjenter betyr dette at de kun har dette vernet ved myndighetsutøvelse, for eksempel ved håndheving av [enerettsområdet etter bestemmelsene i vegtrafikkloven](#). Dette betyr at trafikkbetjenter ikke har dette vernet ved håndheving av såkalt [vilkårsparkering etter parkeringsforskriften](#).

Forvaltning av fellesskapets verdier

Fagforbundet støtter parkeringsregulering som innebærer et felles regelverk, basert på likebehandling, for alle aktører som driver vilkårsparkering. Dette bidrar til en ryddigere og mer seriøs parkeringsbransje. I forbindelse med at Vegdirektoratet gjennomførte en evaluering av parkeringsforskriften som trådte i kraft 1.januar 2017 avga seksjonen høringssvar.

Verving, aktivisere og beholde medlemmer

En av de viktigste sakene for faggruppen har vært arbeid med en egen konferanse for trafikkbetjenter. Dessverre måtte konferansen avlyses på grunn av få påmeldinger i 2018. Etter at det var funnet et egnet tidspunkt i april 2020 fikk faggruppen på plass et interessant program og et høyt antall påmeldinger, men på grunn av utbruddet av koronapandemien måtte konferansen nok en gang avlyses.

Fagforbundet arrangerte i februar 2021 webinar for trafikkbetjenter om temaet konflikthåndtering. Webinaret fikk svært gode tilbakemeldinger.

Seksjonsadministrasjonen og faggruppen startet i 2021 planleggingen av et digitalt nettverk for trafikkbetjenter.

Organisatorisk arbeid

Nettverksgruppen for trafikkbetjenter ble ved oppnevning av faggrupper i 2019 omgjort til faggruppe, og fagområdet har gjennom perioden blitt ivaretatt av faggruppen for trafikkbetjenter som pr. mai 2022 består av:

- Erik Torød (leder)
- Lars-Ole Beichmann
- Ruth Jacobsen

Informasjonsformidling og profilering

Seksjonen foretok våren 2018, i samarbeid med Informasjonsavdelingen, en gjennomgang av seksjonens brosjyremateriell. For trafikkbetjentene gjaldt dette vervebrosjyren «[Fagforbundet – for trafikkbetjenter](#)». Utover dette har seksjonen hatt positive erfaringer med å promotere det yrkesfaglige tilbudet i form av planlagt trafikkbetjentkonferanse og webinar om håndtering av konflikter og vold gjennom [yrkessiden på nettsiden](#) og den lukkede Facebook-gruppen «Trafikkbetjenter i Norge».

Transport, produksjon og distribusjon

Norsk Post- og Kommunikasjonsforbund (Postkom) ble 1. januar 2020 innlemmet i Fagforbundet med 16 733 medlemmer, hvorav 8027 yrkesaktive, hvor de fleste hører innunder Yrkesseksjon samferdsel og teknisk. Av disse arbeider ca. 2 400 på terminaler/lager med brev-/pakke- og gods-håndtering, ca. 1 250 er yrkessjåfører, vel 3 000 varebilsjåfører, 75 på tekniske tjenester forbundet med bygg og sorteringsanlegg, samt vel 400 i lokale støttefunksjoner/befraktermiljø. Flere av disse yrkesgruppene fra logistikksegmentet er nye fagområder for Fagforbundet.

I Posten- og Bring-konsernet er det Posten Norge AS (morselskapet) som har flest årsverk og det er her vi har høyest organisasjonsgrad. Foruten morselskapet omfatter tilvekst som berører vår seksjon datterselskapene Bring Transportløsninger, Bring Warehousing, Bring Før 7, Bring Kurer samt Bring Home Delivery. Alle disse selskapene har egne tariffavtaler som Fagforbundet nå eier.

Det nye arbeidslivet

Ansvarlig rådgiver bidrar i en arbeidsgruppe sentralt i Fagforbundet Post og Finans for å forsøke å møte utfordringer våre medlemmer i Posten står overfor innenfor transportsegmentet med å hindre ytterligere anbudsutsetting og beholde oppgavene i egen regi, fortrinnsvis på nåværende tariffavtale i morselskapet. Det har i perioden foregått en dialog i partsforhold i bedriften med dette som tema, og om organisering av transporten. Arbeidsgruppen har organisert jevnlig møter med de fem geografiske fagforeningene, inklusive lokale tillitsvalgte. Dette med mål om å få oversikt over situasjonen og omfanget av kjøpt transport, både sentralt og lokalt ute på enhetene. Det er også satt søkelys på ressursutnyttelse av materiell (biler) og medarbeidere, og det er forsøkt å se på muligheter for å ta mer av det kjøpte tilbake i egen regi. Best mulig utnyttelse av egne ressurser vil kunne bidra til å hindre/reducere kjøp av tjenester eksternt/utsetting. Utfordringene er størst innenfor transport, både når det gjelder tungbil, men også varebil med hjemkjøring. De siste årene har hatt en voldsom vekst med økt netthandel, ytterligere forsterket som følge av pandemi, og veksten i dette segment med netthandel og hjemkjøring vil fortsette å øke.

Treparts Bransjeprogram for transport

Bransjeprogrammet er oppnevnt av myndighetene og ledes av Arbeidstilsynet. Bransjeprogrammets mandat er å følge utviklingen i transportbransjen og arbeide for å øke seriositeten og motvirke sosial dumping, med sikte på at tiltak og innsats i løpet av 3–5 år skal ha ført til varige endringer. Utfordringene varebilsegment er blitt inkludert i mandatet.

Bransjeprogrammet består på arbeidsgiversiden av Næringslivets hovedorganisasjon (NHO), Virke og Spekter, samt Norges Lastebileier-Forbund (NLF). På arbeidstakersiden består bransjeprogrammet, foruten Fagforbundet, av Fellesforbundet, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN) og Yrkestrafikkforbundet (YTF). Videre har Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID) og Samferdselsdepartementet (SD) representanter i programmet. Ansvarlig rådgiver Erling Wold representerte tidligere Postkom i bransjeprogrammet og representerer nå Fagforbundet.

Bransjeprogrammet har faste møter med Arbeids- og inkluderingsdepartementet og Samferdselsdepartementet og har i perioden oversendt flere forslag til departementene. Med ny regjering og deres satsing på handlingsplan mot sosial dumping i transportsektoren er det avholdt møter der også politisk ledelse fra Fagforbundet har deltatt, og det er overlevert skriftlig innspill og krav til tiltak. Av de viktigste nevnes implementering av EUs mobilitetspakke nasjonalt, styrket myndighetskontroll, å få på plass reguleringer i varebilmarkedet samt opprydding i selvstendighetsbegrepet. Vi ser frem til hva myndighetene kommer med og forventer videre dialog.

Ansvarlig rådgiver Erling Wold har i samarbeid med Faggruppen for transport, produksjon og distribusjon og Fagforbundet for øvrig hatt ansvar for og bidratt til ulike høringer innenfor dette området. Av de vesentligste nevnes:

- Nasjonal transportplan
- Endringer i Postlov
- Endringer i yrkestransportlov – ny forskrift om overtredelsesgebyr
- Endringer i vegtrafikklov og yrkestransportlov - gjennomføring av EUs Mobilitetspakke

Foruten arbeidet i bransjeprogrammet har faggruppen og ansvarlig rådgiver Erling Wold bidratt til seksjonens hefte med argumentasjon for egenregi.

Kompetanse, utdanning og rekrutering

Seksjonen har gjennom faggruppen bidratt til at det er satt fokus på å øke antallet lærlinger i våre yrkesgrupper i konsernet. For vår del gjelder dette yrkessjåførfaget og logistikkfaget. Det sees også på mulighet for å få til et nytt fagbrev for distribusjon/segmentet under 3,5 tonn. Dette er forsøkt tidligere, men ble avvist av Kunnskapsdepartementet. Saken er tatt opp i bransjeprogrammet, med AID og SD og også internt i Fagforbundet, men saken har ennå ikke funnet sin løsning. Det jobbes videre med saken.

Helse, miljø og sikkerhet

Våre tillitsvalgte i Posten-konsernet samarbeider godt med vernetjeneste og har kompetanse på de fleste utfordringer for våre yrkesgrupper der. Derfor har det i liten grad vært behov for bistand fra seksjonen sentralt. Posten-konsernet er også i høyeste grad en bedrift som fokuserer på det grønne skiftet, og kan vise til en meget positiv utvikling ikke minst med utslippsfri distribusjon. Dette skjer i tett samarbeid med de tillitsvalgte.

Verve, aktivisere og beholde medlemmer

Ved innlemmelse i Fagforbundet hadde Postkom med seg 8027 aktive medlemmer. I hovedsak som følge av nedbemanning av ca. 950 årsverk ved overgang til distribusjon av post annenhver dag, sank antallet aktive medlemmer til 7122 ved årsskifte 2020/2021. Vi ser nå en økning igjen, hovedsakelig som følge av oppbemanning på grunn av vekst i pakkevolum. Ved inngangen til 2022 var det 7381 aktive medlemmer i Fagforbundet Post og Finans. Fagforbundets fokus internt på å bevare tjenester og funksjoner i egenregi, oppslag i fagblader/media, og utrygghet hos arbeidstakere, har bidratt til å øke organisasjonsgrad fra disse yrkesgruppene. Organisasjonsgraden i Posten Norge AS er høy, noe mindre i datterselskapene.

Organisatorisk arbeid

Etter innlemmelse av Postkom i Fagforbundet ble det opprettet en egen faggruppe som først ble benevnt som faggruppen for Posten og Bring. I forbindelse med re-oppnevning høsten 2021 ble benevnelsen endret til Faggruppen for transport, produksjon og distribusjon. Pr. mai 2022 består faggruppen av:

- Ronald Eriksen (leder)
- Ann Elisabeth Wirgeness
- Helge E. Mathisen
- Kjell Otto Haugan
- Odd Arne Hartvigsen

Rådgiver Erling Wold har deltatt fra seksjonsadministrasjonen og Morten Olsen er ansvarlig fra seksjonsstyret. Mål- og tiltaksplan er utarbeidet og godkjent av seksjonsstyret og følges opp i alle faggruppemøter. Faggruppen har brukt tid på å finne sin rolle da dette med faggrupper var ukjent for de tillitsvalgte som kom fra Postkom. Faggruppen har videre hatt mulighet til å uttale seg ved høringer rådgiver har bidratt i, og fokusert på lærlinger og fagbrev i egen bedrift. Faggruppen er sammensatt av en representant fra hver av de fem geografiske fagforeningene i Fagforbundet Post og Finans.

Vedlegg – Relevante fagutdanninger

Dette er en oversikt (ikke uttømmende) over fag relevante for yrkesgruppene innenfor seksjonens ansvarsområde:

- Vg3 anleggsrørleggerfaget
- Vg3 byggdrifterfaget
- Vg3 renholdsoperatørfaget
- Vg3 brannforebyggerfaget (tidl. feierfaget)
- Vg3 frisørfaget
- Vg3 gartnerfaget
- Vg3 gjenvinningsfaget
- Vg3 vaskerifaget
- Vg3 kjemiprosessfaget
- Vg3 yrkessjåførfaget
- Vg3 anleggsgartnerfaget
- Vg3 anleggsmaskinførerfaget
- Vg3 banemontørfaget
- Vg3 veidrift- og veivedlikeholds faget
- Vg3 vei- og anleggsfaget
- Vg3 maskør- og parykkmakerfaget
- Vg3 sikkerhetsfaget
- Vg3 tekstilrensfaget
- Vg3 logistikkfaget

I tillegg har Fagforbundet interesser i flere tradisjonelle håndverksfag innen utdanningsprogrammet for håndverk, design og produktutvikling, blant annet båtbygger, smed, søm- og tekstilhåndverk og trearbeid.

Omtanke · Solidaritet · Samhold

**Fagforbundets 5. ordinære landskonferanse
1.-3. november 2022**

Yrkesseksjon samferdsel og teknisk

FAGFORBUNDET